

KASDIENA—

Filipinai
Herrin, Zeigler
St. Louis, Mo.
Jaunimas Chicagoj

Karas Pacifike įėjo naujon fazėn. 250.000 Amerikos vyrų stipria papdė atstisotjo Filipinų žemėj.

Padaryta sprendžiamas šuolis. Įvyko tas, ką generolas MacArthur pažadėjo kovo mėnesi 1942 metų, kada iš Filipinų įsai atvyko Australijon: "Aš grysiu į Filipinus."

Kova už Filipinų išlaisvinimą nebus lengva. Bet ji bus laimėta.

Dega žemė po japonų kovo mis!

Ahejodamas važiuavau į Pietinį Illinois, praminą "Mažuoju Egiptu."

Parvažiuavau iš "Egipto" labai optimistiškai nusiteikęs.

Gražiūs ir pasekmingūs mitingus turėjome West Manforte, Herrine, Zeiglyre, "Vilniai" iškrai daug laimėta.

Per neapsisąjūdinimą nesusisiekiau su Johnston City. Ten nebuvo jau laiko nuvykti. Del to labai atspirašu Johnston City lietuvį.

Gryždamas iš Pietinio Illinois, apstojau St. Louis, Mo. Mitingus ten įvyko antradnėj.

Mau labai patiko gražus draugų būrys. Jie duosnai auktojo "Vilnies" reikalams.

Į St. Louis, Mo., turime kreipti daug daugiau domės. Ten yra plati dirva veikti, tik reikia veikti suderinai, sutartinai.

Herrin, Ill., nuo vienos estrados kalbėjau su Ora Collard, demokratų kandidatu į Williamson kauntės komisionierius.

Ora Collard kalbėjo rimtai. Mitingas buvo itin pasekmingas.

Herrine, Zeiglyre, W. Frankforte "Vilniai" gauta nemaža naujų skaitytojų.

Ačiu visiems, kurie padėjo.

Pietų Illinoiso miesteliuose lietuvių jaunimo veik neliko. Vyrai su Dėde Samu, o merginos Chicagoj ar Detroitu.

Beveik kiekvienoj stuboj išgirsi tu patį — mūsų dukterys Chicagoj! Kitos ženotos, kitos dar ne.

Kad taip susaukus Chicagoj visų jų susirinkimą. Iš to būtų daug naudos, ypač Lietuvį Darbininkų Susivienijimui.

M. Raudonaitis, turįs mažą bet itin modernišką farmukę ties Herrinu, man sako: "Prie Hooverio fermerių namų stogai buvo kiurai. Farmos paskendė skolose, fortkluozuojamos. Keilii buvo prasciausiai."

Prie Roosevelto padėtis žymiai pasitaisė. Farmeriai daug geriau gyvena. Bankų jau nesibijo. Kainos žmoniškos. Keilii visur išlaisyti.

Cia pridursiu, kad Amerikos fermerių pajamos šiais metais pasiekė 20 bilijonų.

Prie Hooverio buvo tik 6-7 bilijonai. Milžiniškas skirtumas.

UŽIMA DAUGIAU FILIPINŲ SALŲ

SSSR ARMIJA 7 MYLIAS PRŪSIJOJ

11,000 Vokiečių ir Vengrų Armijos Suimta; Užimta Svarbus Gelžkelių Centras

LONDONAS, spalį 20.—Vokiečiai pripažįsta, kad Raudona armija jau nuėmus 7 mylias už Eitkūnų, taigi, kad prie miesto Goldap Sovietų armija įėjo Prūsijon. Čia taip jau nuėta pirmyn keliolika mylių. Abi šios Sovietų armijos čia linkui Karaliaučiaus, aplenkiant Klaipėdą ir Tilžę.

Tilžės ir Klaipėdos srityse taip jau čia mūšiai.

Maskvos pranešimai sako, kad Belgrado srity nacių padėtis chaotiška.

Vengrijų nacių armija išmūta iš svarbaus gelžkelių centro Debrečono, kuris turi 122,000 gyventojų.

Siame frontė per keletą dienų suimta nelaisvė nacių ir vengrų armijos 11,000.

Stockholmiui pranešta, kad Sovietų kariuomenė artinantis prie Budapešto, Vengrijos nauja valdžia, nacių įrankis, šaukia Hitlerio pagelbos. Vengrijos armija irgi čia prieš Hitlerio įnagi.

Latvijoj baigiama išvalyti kampas į vakarus nuo Rygos ir

Naciai Gasais Žudo Pasidavusią Varšavoj Armiją

LONDONAS, spalį 20.—Tremtinė lenkų valdžia kaltina nacius, kad jie pasidavusią Varšavoj gen. Komorowski armiją sugrūdą į tam tikrus kambarius ir gasais nuodija.

Su ta armija painita taipgi 12,000 kity žmonių.

URAGANAS PASIBAIGĖ CAROLINJOJ; UŽMŪSĖ 26 ASMENIS

CHARLESTON, S. C., spalį 20.—Nuožmus uraganas, kuris užmušė 26 žmones ir pridare lėbi dar daug nuostolių Kuboj ir Floridaj, pasiekęs čia pagalios baidos. Uraganas pasiekė abi Carolina valstijas, bet čia jau buvo persilpnas žalos padaryti.

UZMŪSŖAS ŽMOGUS ANGLIAKASYKLOSE

GALATIA, Ill.—Iri R. Smith numirė čia nuo žaidų, kurias jam padarė nukritęs akmuo Peabody kasyklose, prie Harco Smithas buvo anglies šaudytojas toj kasykloj.

Aviacija Indijoj Dešimteriojai Padidėjo

NEW DELHI.—Indijos aviacija dešimteriojai padidėjo nuo pradžios karo. Jos orlaiviai saugo 5,000 mylių Indijos pakraščio ir pristato armijai reikmenis.

SAN DIEGO, Cal.—Patruliū Dideliam Bomberniū Nukritus į Pacifika

14 laivyno kariuoninkų lakūnų užmušti.

Tas lojalumas "Vilniai" yra brangus reikšmys. L. Prūseika.

BELGRADAS IŠ NACIŲ ATIMTAS

17,147 Nacių Išmūsta ir Nelaisvėn Suimta Prie Jugoslavijos Sostinė

LONDONAS, spalį 20.—Raudonoji Armija su Jugoslavijos partizanais išlaisvino Jugoslavijos sostinę Belgradą, išmūsdami 9,000 ir suimdami nelaisvėn virš 8,000 nacių armijos.

Sovietų armija šioj srity komanduoja gen. Tolbuchinas, kuris (pirmian) užėmęs Bulgariją.

Belgrado užėmimas atidaro kelią į Zagrebą, Kroatijos sostinę, kuris, sakoma, irgi atakuojamas jugoslavų armijos.

Vokietijoj Raudonoji Armija jau pasiekė Stalupėnus, nuaidama 25 mylias nacių teritorijon.

Iš Maskvos praneša, kad premieras Churchill pinai susitaikė su SSSR premieru Stalinu Jugoslavijos klausimu.

AMERIKOS PIRMOJI ARMIJA PAĖMĖ NACIŲ TVIRTOVĖ AACHEN

MIESTAS VISIŠKAI SUNAIKINTAS NACIAMS ATSAKIAUS PASIDUOTI

Vyr. Talk. Stabas Europoj, sp. 20.—Pirmas vokiečių didmiestis ir pati svarbiausia tvirtovė vakarų fronte, Aachen, vakar popiet tapo pamitus Amerikos Pirmosios Armijos įėg.

Savaitė atgal Aachen komandantū mūšy generolas Courtney H. Hodges davė ultimatumą pasiduoti 24 valandas. Naciai ultimatumą atmetė ir tada tvirtovės pataista ugnis iš sunkiosios artilerijos ir neriamųjų bombarčių.

Virš šešias dienas mūsų artilerija daužė tvirtovę ir iš didelio nacių garnizono iki pabaigai beliko tik keli šimtai. Nemažė

Britanijos Bomberiai Atakavo Stuttgartą Du Kartų

LONDONAS, spalį 20.—Anglijos bomberiai — Halifaxes ir Lancasterai — du sykius bombardavo Stuttgartą, taipgi bombardavo Nurembergą ir Weisbadeng Vokietijoj.

Atakose dalyvavo apie 1,000 bomberių.

GRAŽUS VILNIES VAJUS DAVINIAI

VIRŠ 40 ASMENŲ STOJO VAJAUS DARBAN; JAU GAUTA 100 NAUJU SKAITYTOJŲ. KAS SEKANTIS STOS VAJUN?

Šį sykį vajuos daviniai tikrai džiuginanti. Pernykštį tokio laiko vaju pralenkė virš 6,000 punktu.

Naujai stoji darban Rubas, Sakavičius, Grigas, Margis, Dabulskis ir Luobikis.

Net 10 vajininkų gavo po naują skaitytojų, kiti daugiau kaip vienas.

ATMOKĖS JAPONAM UŽ UŽPUOLIMĄ

Japonijos Karinės Jėgos Perkirsta į Dvi; Daugiau Armijos Išsodinta į Leyte Salą

FILIPINŲ SALOS, spalį 20.—Gen. MacArthur sugrįžo į Filipinų salas ir įsteigė savo štabo būstinę čia. Su juo sugrįžo ir veikiantis Filipinų prezidentas Sergio Osmena.

Amerikos karinės jėgos išsodinta dar trijose vietose į Leyte salą, kuri randasi centre Filipinų.

Išsodinimas čia Amerikos kariuonį jėgą ir įsidrūtinimas perkeria pusiau Japonijos apsigimnio jėgas, atskiria M. dano no Luzono.

Japonija turinti Filipinuose apie 225,000 armijos.

Gen. Douglas MacArthur

Iškūrimas Leyte Amerikos bazės duoda progą atakuoti japonus keliose salose. Mūsų karinės jėgos taipgi yra tik 115 mylių nuo Marila, Filipinų sostinės.

Gen. MacArthur atsišaukė į Filipinų žmones sukilti prieš japonus, išlaisvinti savo šalį ir išginti priešą.

Amerikos karinės jėgos stiprimos atgabenimui daugiau armijos ir ginklų iš artimesnių bazių.

Japonijos bazės nevien pietinėj Filipinų daly, bet ir kitose salose, toliau į pietus, pastatomos kėblion padėtin.

Aliančių Aštuntoji Armija Užėmė Ceseną

ROMA, spalį 20.—Aštuntoji Aliančių armijos būriai įėjo į svarbią industrinį Italijos miestą Ceseną. Tas svarbus miestas yra 17 mylių nuo Rimini.

Gen. Lescce armija, po sunkių mūšių užėmė šį miestą, netoli Adriaitiko jūros. Užimta taipgi keliolika mažų miestelių šioj srity.

Amerikos mechanizuoti būriai pasiekė Marano, ant svarbaus kelio į Bologna.

Anglų Orlaiviai Atakavo Nacių Laivus Norvegijoj

LONDONAS, spalį 20.—Britanijos orlaiviai, atgabenėi elektivnešio, bombardavo Vokietijos du transporto laivus ir uždegė du anti-orlaivinius laivus prie Trondheim, Norvegijos pakraščy.

Gen. Michailovičius Pabėgo pas Nacius

LONDONAS, spalį 20.—Jugoslavijos radijas skelbia, jog gen. Michailovičius, čekinku komandantas ir buvęs jugoslavų valdžios karo ministris, pabėgęs į štauringi Italiją.

Cetnikai palikti d. deliame parkrikime.

Lavalis Pasmerktaš Mirioj, bet Jis Yra Vokietijoj

LONDONAS, spalį 20.—Buvęs Vichy valdžios galva Pierre Laval skaitomas pats aršiausias Francūzijos išdavikų, teistas Marseile tribunolo ir pasmerktaš mirioj.

Lavalis dabar yra nacių glojbi, Vokietijoj, bet po karo tikimasi jis gauti atgal Francūzijoje.

LONDONAS, spalį 20.—Sovietų valdžia sutiko atmokėti \$20,000,000 Kanados ir Jungtinioj Valstijų nikelio korporacijoms—Mond Nickel Co. ir International Nickel Co.—už jų interesus Petaamo kasyklose.

“VILNIS”

(THE SURGE) LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY Published daily except Sunday and on every Thursday together with the regular editor is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada and North America one year \$6.00, six months \$3.25. Chicago 90 ¢, six months \$4.25, foreign countries \$8.00, six months \$4.50. Subscription rates for the Thursday edition, including the English Section, in Chicago 1 year 2.50, 1/2 year \$1.50, outside of Chicago, 1 year \$2.00, 1/2 year \$1.25.

Advertising rates on application 3116 South Halsted Street, Chicago 6, Ill. PHONE: VICTORY 7225-7228 Entered as second class matter September 23, 1926, Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Atgal į Filipinus

Vakar generolas MacArthur grįžo į Filipinus. Ši žinia uželektrizavo visą Ameriką. Išsikėlėmas Leyte salon, centralinė Filipinų dalyje, pravesta paskeminiai. Prasidėjo pradinė invazijos fazė. Pajūrio juostoj istvirtinta trijuose punktuose.

Daugiau kaip du metai atgal generolas MacArthur sudėjo priešaišką: “Aš grįšiu į Filipinus.” Japonai kvatojo, išgirdę apie tą priešaišką. Dabar jie nebekvatoja. Jie žino, ką reikia Amerikos galybė.

Išsikėlusios Filipinuosna Amerikos jėgos, vienu ryžtingu šuoliu, beveik perkirto visiu japonų apsigynimo pozicijas Filipinų archipelage. Tai buvo meistriskos strategijos pavyzdys. Gerai suplanuota ir dar geriau tas planas įvykinta.

Japonams bus atsilyginta ir už Corregidor ir už Bataaną!

Prezidento Roosevelt sveikinimas, pasijustas generolui MacArthur, yra visos Amerikos sveikinimas tiems narsuoliams, kurie pasiryžo išstrenkti iš Filipinų japoniškus militaristus. Visai Filipinų valstybei artinasi išsilaisvinimo diena. Sykiu su generolu MacArthuru Filipinuos išsikėlė ir Filipinų prezentas Sergio Osmena. Kaip galima, kad tos didžios dienos nesulaukė Manuel Quezon, tiek daug dirbęs savo šalies išsilaisvinimui!

Japonai laukė invazijos. Bet ji neįvyko ten, kur jie jos laukė. Japonai tikėjosi invaziją prasidėsiant Mindanao saloj. MacArthur pasirinko Leyte salą. Japonams iškirta toks jau supryžas, kaip ir vokiečiams, kurie nesitiekė invazijos toje Normandijos dalyje, kurią pasirinko generolas Eisenhoweris.

Filipinuose, kaip galima spręsti iš pirmųjų pranešimų, išsikėlė nepaprastai gausingos pajėgos — apie 250,000 vyrų! Tos pajėgos, žinoma, didės su kiekvienu diena.

Kiek japonų yra Filipinuose? Apytikrėm žiniom, jų yra 225,000. Veikiausia, jie turi suorganizavę mažesnę ar didesnę kvisinginę armiją, bet ta armija joms nedaug tepadės. Ji nėra fanatiškai užsigrūdiniusi.

Generolo MacArthur'o grįžimas į Filipinus yra tinkamas ir labai griežtas atsakymas tiems isteriškiems rėksniams, Hearstams ir McCormickams, kurie visą laiką demagogiškai karkino, kad prezidentas Rooseveltas nepaiso Pacifiko fronto, kad jis tiksliai tą frontą apleidęs, kad jis “ignoruoja” generolą MacArthurą!

Progresas Pacifiko fronte pats už save byloja. Karo žygiais Pacifiko fronte gali didžiulotis visa Amerika.

Japonų sukurtą Filipinų valdžią, kvisinginę valdžią, subyrės kaip kazyrų kaladė. Kvislingams reikės dūmėti į Tokyjo. Bet ir ten juos pasieks Didės Samo ranka.

Dabar Filipinai, o po to seks pats Japonijos žemynas!

Amerikos demokratija saliuotuoja savo narsią armiją, atsistojusią stipriausia papėde Filipinų žemėje!

Kontrobanda

Savo turtus, deimantus, briliantus, amerikoniškus dolerius, naciai gabena į Argentina. Per banką Frances-Italiano Argentinon persiusta tų turtų daugiau kaip už pusantro milijono dolerių.

Naciams tarpininkauja ispanų kompanija Aznar, kurios centras yra Bilbao, Ispanijoje.

Negana to. Ispaniškos agentūros aprūpina nacių falsyvais pasportais ir šie vyksta į Argentina ir tulas kitas Pietų Amerikos šalis.

Tas informacijas paduoda “Allied Labor News” korespondentas Montėvideo. Nuo to laiko, kaip Argentinoj istvirtino fašistinį suokalbinių valdžią, tai šalis pasidarė tvirčiausiu nacių avanpostu Lotynų Amerikoje.

Nesena to fašistinės kliekos pravadarijai bažijos, kad Argentinon nebus išleidžiami ašies kriminalistai. Jie tvirtino, kad fašistų fondai negalės būti depozituojami Argentinon bankuose.

Tai buvo melagingi pažadai. Visi gali suprasti, kad fašistų pažadai neverti išvalgyto kiaušinio lukšto.

Su Argentinon fašistine valdžią kalbamą griežtai. Su ja reikia kalbėti dar griežčiau. Ne tik kalbėti, bet ir mušti ją ekonominėmis sankcijomis.

Vakarai už Rooseveltą

Žurnalistas Marquis Childs, aplankęs visą eilę vakarinųjų valstijų, pareiškė gilaus šitiktinimo, kad tenais Rooseveltov šansai laimėti rinkimus diena iš dienos didėja.

Montana balsuos už Rooseveltą, nežinrinti kad ta valstija davė Amerikai skardniausią izoliacininką Wheelerį. Del Montanos piliečių nusistatymo negali būti jokios abejonės. Sentiments už Rooseveltą labai stiprus Arizonoj, Nevadoj, Wyominge, Utah ir New Mexico.

Marquis Childs tvirtina, kad visos viršūj suminėtos valstijos bus už Rooseveltą. Rooseveltas esąs labai populiarus.

Išimty sudaro tiktai Colorado, kur republikonai turi sudarę stiprią politing mašiną. Bet ir Colorado valstijoj pastarujuoju laiku demokratai atsigrėbė. Yra vilties, kad Rooseveltas “nusines” ir Colorado.

Idaho valstija abejotina. Kalifornijoj ir Washingtono Roosevelto pozicijos ne silpnėja, bet stiprėja. Kalifornijoj ir Washingtono demokratai tikisi laimėsiją.

Dewey vizitas vakarinėse valstijose nedavė jam apčiuopiamo naudos, neigi padidino laimėjimo perspektyvas.

Eitkunai

Eitkunai yra pirmas miestelis Rytų Prūsuose, kurį užėmė generolo Cerniakovskio armija. Vokiečiai jį vadina Eydtkuhnen. Per Eitkunais eina svarbiausia geizkelio linija į Karaliaučių ir Berlyną.

Eitkunai priklauso Stalupienų apskrīciui. Pabaigoje pereito amžiaus Stalupienų apskritis, taip-pat ir gretimas Pilkalnio apskritis buvo lietuviški beveik 75%. Mokyklose mokyta lietuvių kalbos. Penki kilometrai nuo Eitkunų yra Bilviečių bažnytkiemis, kur ligi pirmo pasaulinio karo bažnyčioje buvo sakomi lietuviški pamokslai.

Stalupienų ir Pilkalnio apskrīčiuose beveik visi vietovardžiai lietuviški—pavyzdin Obstainiai, Juodrinkiai, Mielkiemis, Ožnagarai, Vartai.

Be lietuvių luteronų tose apielinkėse yra kiek tiek ir lietuvių katalikų. Bilviečių parapijoj net iš Bavarijos atkelti katalikų kunigai turėdavo išmokyti lietuvių kalbos.

Dar kaizerio laikais germanizacija plėtėsi visais garais. Lietuviavė buvo griežtai silpninama. Prie Hitlerio vis lietuviški vietovardžiai buvo sugermanizuoti.

Ne tik Klaipėdos ir Tilžės kraštai turėty būti priskirti prie Tarybų Lietuvos. Jie ir bus priskirti.

Eitkunai, Stalupienai, Pilkalnis, Širvinta ir Gumbinė taip-pat turėty priklausyt Lietuvai.

ŠIUO TARPŲ eina vėjus Community and War Fund, kuris šelpia karo nualinų šalių žmones, taipgi padeda mūsų armijai ir abelnai rūpinasi žmonėmis, reikalings pašalpos. Kiekvieno pareiga parenti šis fondas, nes jis atlieka svarbų, kilnų darbą.

Kaip visokuose kitokuose darbuose, taip ir dabar einamam dienraščio “Vilnius” vajuje, tie turi geriausias pasekmes, kurie anksčiausia pradeda darbuotis.

NACIŲ KRIMINALYSTĖS KAUNE

Rašo O. SAVICIUS.

Apie nacių kriminalystes buvo daug davinų spaudoje. Bet tokie sadistiški žudymai, kokius vokiečiai atliko Kaune, sukrečia kiekvieną dorą žmogų.

As tik sugryžau iš Kauno. (Jis rašo iš Maskvos.) Atvykau į šį Lietuvos miestą tuojau po to, kai ten įėjo Raudonoji Armija. Apžiūrėjau Kaune tas vietas, kur buvo žydų getos. Pasibaistini nacių pėdsakai, kur nužudyta dešetki tūkstančių nekaltų žmonių. As čia rašau ką mačiau ir as pasitikiu, jog žmonės supras, kad šių kriminalysčių kaltininkai neturi rasti pasigalinėjimo.

Netoli Kauno Viliampolė, dabar yra tik krūva peleny ir degėsių. Tik krūvelės geležy ir cemento bei plytų pamatai apirę stovi. Pirmiau čia buvo gražūs namai. Čia buvo Kauno geto, kur naciai laikė 50,000 žydų. Pirmiausia kaip čia naciai atėjo, tai jie suvarė žmones, kuriuos itarė prosovietiniais ir susaudė. Paskui įsteigė žydų geto.

Spalio mėnesį, 1941 metais, atvažiavo į Kauną gestapo agentai. Nacių politinės policijos Kauno vyriausybė paskelbė, kad jiems reikia 500 jaunų žmonių, kurie žino mažiausia tris kalbas. Surinko apie 530 tokių žmonių. Jiem prižadėjo archyvo darbus ir “gerą užmokestį”. Kada surinko tuos žmones ir išklausinėj, tai visus vienu pasimojimū susaudė. Šie visi žmonės buvo iš žydų geto. Vėliau paskelbė, kad atvažiuoja didelis gestapo viršininkas ir reikia visiem išsirkuoti akstėje jo pasitikimui. Gestapo viršininkas atvažiavo. Jis pareiškė, kad geto perdaug, perpildyta ir reikia dalį jo narių perkelti į kitą vietą. Viršininkas su savo pagelbininkais iš Viliampolės geto išsiekė 12,000 žmonių. Šiuos žmones, kartu su jų šeimomis suvarė į vieną Kauno portų, nuvelkant jiems drapanas. Čia juos suvarius pasileido darban automatiškai šautuvais. Geto gyventojai žinojo, kad bile kokis perkėlimas reiškia mirtį.

Žydai iš Čekoslovakijos, Olandijos ir Francūzijos.

Kauno getoj buvo 20,000 žydų iš Francūzijos, Čekoslovakijos ir Olandijos. Jų tarpe buvo ir ne žydų. Šeštame forte mes radome su pašiuku ant sienos užrašyta: “Čia yra mūs 900 francūzų.” Tikrai nežinoma, bet galima, kad jie visi buvo žydai. Nei vienas iš jų neliko gyvas papasakoti kokios baisenybės dėjosi 6-tame forte.

Kauno gyventojai žinojo kas dedasi Viliampolės ir 6-to forte getose. Jie kentė nacių terorą taipgi. Niekas nežinojo kada ir už ką jį gali paimti ir padėti į geto. Priežasčių nacių kriminalistam nereikėjo. Kurie žydų nuo gatvės ar iš namų, daugiau apie juos niekas nieko negirdėjo.

Kauno intelektualai vis-

ką darė ką tik galėjo, kad pagelbėti žydams. Benkienė, rašytojo Benkio žmona, padėjo 30 žydų pagėbti.

Profesorius Mažilis, pargarsėjęs motery ir vaikų ligų daktaras, labai daug padėjo gelbedamas žydų vaikus ir dažniai rizikuodamas savo gyvybę. Jis paėmė kaip po augintinę Dr. Elkis 9 metų dukterį, Hitlerio agentai Dr. Elkį užmušė.

Kaip naciai buvo įvyti iš Kauno, pravedė gyventojų surašinėjimą. Tik 1,000 žydų buvo rasta mieste. Galimas daiktas, kad keletas šimty dar bus negryžė iš slapstymosi vietų. Išlikusių gyvais daug žydų yra partizanai.

Kauno gyventojai suprato, jog naciai rengiasi bėgti iš Kauno po to, kai buvo užimtas Minskas. Kaip iš visur, gestapo agentai pirmutiniai išbėgo, bet jie neužmiršo geto. Pasirodė ant viršaus geto vokiečių orlaiviai su svastika ir paleido bombas, uždėgė geto, kur dar buvo tūkstančiai gyvų žmonių. Gestapo agentai buvo kordomu apsupę getą. Kurie bandė išbėgti, tuos šaudė.

Kadą geto patalpos užgeso, tai naciai metodiskai peržiūrinėjo griuvėsius ir rankinėm granatom sprogdino vietas, kad niekas gyvas neliktų. Tik kelį žmones paspruko nuo bombardavimo, nuo padegty pastatų, šaudymo ir rankinėm granatom sprogdinimo. Po to naciai apžiūrinėjo, kad la-

vonai būtų sunaikinti žemiū pažinimo.

Partizanais Frumkin, kuris yra gyvenęs getoj ir anksčiau pabėgęs, atvyko prie tos tragedijos, tos nacių kriminalystės vietos, Vieno sudegusio namo kampe iš grindų kyšojo apdegusių popierių. Tas popieras paėmė Tarybų Lietuvos Laudies Sveikatos Komisaras Girzdziavskas. Tosė popierose buvo įvairių užrašų, piešinių, kuriame vaizduoja: sena moteris sėdi prie stalo ir aplink ją maži vaikai sėdi. Paskui yra užrašai, kvitos už užmokestas rendas, ženyvų popieris ir taip toliau. Tai popieros Tamara Lurie, studentės Kauno žydų gimnazijos.

Moisei Zedak, kuris tarnauja lietuviškam dalinyje Raudonoj Armijoj, atvyko Kaunan patirti apie savuosius. Sužinojo, kad jo šeima buvo paimta į geto ir ten žuvo.

Vienamė rūsyje Viliampolės geto pasitaikė išlikti vienam asmeniui gyvam. Tas asmuo parodė raudonarmiečių vietą, kur naciai nužudė jo brolij Hiršą Zedak. Dideliam suskimsime buvo trošku. Rūsy buvo vaikų. Jie verkė vandens. Hiršas ne ištvėrė iš galiesico. Jis ėjo vaikak vandens atnešti ir naciai jį nušovė. Hiršas išėidamas iš to rūsiu parašė laiškėlį ir pakavoj į žemes. Brolis atvykęs iš Raudonosios Armijos apžiūrėti Viliampolės geto rado laiškėlį. Buvo raštas ant Lermontonaciai apžiūrinėjo, kad la-

“Žmonės! Mes esame žudomi kaip gyvuliai. Per septynias dienas mes slėpėmės be maisto ir vandenio. Baisus karštis. Paskui, kai pastatai nudėgė, tai rūsius su rankinėm granatom sprogdino. Žuvo čia nekalti žmonės. Vienintėlis nam žinomų žmonių nusikaltimas, tai jų veidai nepatiko Prūsijos korporalui.

“Žmonės! Mes esame žudomi kaip gyvuliai. Per septynias dienas mes slėpėmės be maisto ir vandenio. Baisus karštis. Paskui, kai pastatai nudėgė, tai rūsius su rankinėm granatom sprogdino. Žuvo čia nekalti žmonės. Vienintėlis nam žinomų žmonių nusikaltimas, tai jų veidai nepatiko Prūsijos korporalui.

“Draugai! Tik kerštas, vien kruvinas kerštas tiem barbaram!”

Taip savo paskutiniamė laiškė rašė vienas aukų iš Kauno geto, kur buvo jų 50,000.

Dabar gal suprās kokių “žmoniškumo metodų” reikia prislalkyti kai ateis diena teisti tuos kriminalistus.

Padėka Amerikiečiams

Gerbiama Pietoneiči B. Zaukasienei, Dorchester, Mass.

Širdingai dekoju už atsiųstas nam dovanas, kurias as gavau 19 gruodžio, 1943 metais, per savo Lietuvų jaunijū, kuris kovoją prieš vokiečius okupantus.

Labai mums džiugu ir jautčiamė gilia užuojautą iš jūsų, kad neužmirštate ir mūsų—prisidėdote prie bendros kovos išsilaisvinimui Lietuvos iš pavergimo vokiečių.

As dar dauglaū paklyu dvasioj ir pasiryžtu iki paskutinio kraujo lašo, be atdūsio mušti vokiečius, kad apginti savo tėvų žemę ir grįžti pas tėvelius.

As esu kilęs iš Lietuvos, Zarasų apskr., Degučių valsčiaus, Skeldų km. Iki karo pradžios dirbau tėvų ūkyje, karui prasidėjus stojau į Raudonąją Armiją ginti savo tėvynės. Baigiau karo mokyklą ir dabar esu leitenanto laipnyje.

Dar kartą širdingai tariū ačiū už dovanas. Labiausiai nam patinka šiltos kojines, ir ten radau jūsų adresą. Nes tai pirmą dovaną, gautą iš lietuvių; daugiau neturiu iš ko laukti jų. Visi namiškieji pasiūlo Lietuvoje ir tretį metai nėra jokių žinių, turbūt nėra gyvų jau senai.

Labai norėčiau susirašinėti su Amerikos broliukais ir sėsutėmis lietuvaiteimis, pasidalinti mintimis.

Už ką dėkingas būčiau ir visumot atskyčiau į gautus laiskus.

Studie, su pasitikėjimu laukiū atsakymo.

Jonas Šileikis.

27. 12. 43 m.

Mano adresas: Gorkovakaja obl., Gor. Balachna, P. P. 55238 D. I. Šileikis, SSSR.

Pats skaitat “Vilni” ir ji tamsai patinka. Kodėl nepakalbinti savo kaimynų? Patiks ir jam, kai gaus progą susipažinti su geru dienraščiu.

VILNIES VAJUS GRAŽIAI EINA

(Pradžia pirmam puslapyj) Šiuo tarpu vajus stovi taip:

Table with 2 columns: Vajininkas and Turi Punktų. Lists names and locations of volunteers and their point counts.

Mokslis Dalykai ir Margumynai

STEBĖTINI TURTAI JŪRŲ DUGNE

Kiek laivų yra nugrimę jūrų dugnan, tai per paskutinius keturis šimtus metų kiek buvo iškasta aukso ir sidabro, nepadengia jų turty. Ištraukimas nuskenusių laivų bei iš jų išėmimas nuskenusių turty, aukso, sidabro ir brangakmenių yra sunki problema. Tačiau naujovinė technika daug žada po šio karo atlikti.

Pavyzdin, kai du šimtai metų atgal Vigo įlankoj buvo nuskaudinta daug Ispanijos laivų netoli Ispanijos, ten su tais laivais nugrimę du aukso ir sidabro vertės \$140,000,000. Tuos laivus nuskaudino Olandų ir Britų laivynai.

Visi atsimens, kai 26 laivus nuskaudino prie Bizerte, Viduržemio jūroj. Tie laivai guli 300 pėdų vandens gilumoj. Faktiškai skaitosi dėl nuskaudintų laivų užblokuotas Bizerte uostas.

Arba imkime kita šio karo įvyki. Išveržimui į Sicily salą buvo vartojama 800 laivų. Kiek jų liko nuskaudinta tik po karo sužinios. Bet iš to skaičiaus daug laivų šiandien riegso jūrų dugne netoli Sicily pakraščių.

Nuo Pearl Harbor įaikio Jungtinių Valstijų Laivyno Departamentas išleido \$25,000,000 nuskaudinti laivų traukimui. Daug darbo atlika. Apskaičiuojama, jog \$600,000,000 vertės laivų liko ištraukti iš vandens, pataisyti ir paleista operacijon.

Laivyno Departmentui buvo duota 350 nurodymų, kur būtų nesunku laivai iškelti. Buvo apžiūrėta ir iš jų 200 iškelta, pataisyta ir šiandien tie laivai arba plaukioja, arba yra taisomi.

Netoli Virginia iškišulio 1911 metais nuskeno laivas "Hapsburg." Su savim nesinėse aukso, sidabro ir brangakmenių vertės \$5,500,000. Kada nors tas laivas bus surastas, apžiūrėtas ir iš jo turtai išimta.

1940 m. netoli Australijos laivas "Niagara" buvo nuskaudintas nacių submarino. Su laivą nuskeno \$10,000,000 aukso. Narinai po kiek laiko laivą apžiūrėjo ir 94 nuosimčius aukso išėmė iš jo.

Kas aukščiau pažymėta, tai tik tūlos išimty. Septyni jūrų dugnuose yra nuskenusių bent milijonas laivų.

Kaip kurie laivai tik laivai ir kroviny, kuris jau veikiausia sugedęs. Bet daug medžiagų galima pavartoti industrijojms.

Atėities valdžios prie pagerintos technikos daug jų laivų galės apžiūrėti. Kiek yra nuskenusių brangenybių, tai tikrai bandys išimti. Nekuriuos laivus bus galima iškelti ir pataisyti. Tą

parodė praeitis, tą numato šiandieninė technika.

Kol kas yra bėda, jog narinai giliau negali nusileisti kai 400 pėdų į vandenį. Žmogaus organizmas neatlaiko vandens spaudimo. Dirbti galima tik pusę to gilumo.

Bet neabejotina, kad bus galima surasti būdai sudaryti aplinką, jog sumažintų vandens spaudimą.

Kiek laike šio karo liko nuskaudinta gėrybių, tai ne už šimtus milijonų, bet už bilionus dolerių. Kiekviena šalis, kai ateis taika, bent dalį jų gėrybių bandys ištraukti iš jūrų dugno.

Yra išrastas televizijos aparatas, kurio gali surasti nuskenusių laivų. Su televizijos labai galima šviesa per 400 pėdų gylio mato laivą vandenyje. Taipgi yra prirngiamas prietaisas: milžiniškos replės suimti ir kelti esamą daiktą vandenyje.

Šitas išradimas paduotas užpatentuot. Kiek jis bus naudojamas praktikoje, tai ateitis parodys. Tačiau jo išradėjas entuziastiškas, jis mano, jog turint galingsus įtaisus, plaukiojantį tam reikaliu keltuva, bus galima daug laivų ištraukti iš jūrų dugno.

M. A. Š.

Stebėtinai Išradimas Gaisro Gesinimui

Kol karas eina, tai yra militarinė paslaptis apie naują išradimą gaisrų gesinimui. Bet galima paduoti vieną įvykį kaip tas išradimas veikia.

Metai atgal netoli Virginia pakraščių plaukė du laivai. Vienas laivas vežė šaudmenis, o kitas orlaivinį gasoliną. Nei vienas laivas nevertojė šviesų, buvo reikalas taip daryti.

Saudmenimis prikrautas laivas nosia įrėmė į tankerį, kuris buvo užkrautas 107,000 statinėmis aliejaus.

Laivas su šaudmenimis sprogo ir tuojau nuskeno. Laivas su gasolinu užsidegė. Liepsna greit užviešpato ant laivo paviršiaus. Karštis buvo toks didelis, jog dūdos ėmė tirpti. Komandai nebuvo kitos pagalbos ir laivo gesinimo klausimas buvo neįmanomas, reikėjo aplėisti liepsnoje paskendusį laivą.

Išsigelbėję komandos nariai nustojo vilities, kad galima kas padaryti. "Jau laivas žuvis," sakė jūrininkai.

Bet po kiek laiko pasirodė tankeris, kuris buvo paruošė šitas laivų gesinimui. Stoję veiklon gelbėtojas. Atsuko savo dūdas. Daugeliui buvo nusiviltas, kokių ten burbulus baltus kai sniegas ant degančio laivo meta. Vieną dalį laivo prigesino.

Amerikiečiai kareiviai ima mineralines vonias išlaisvinę sveikatos rezortą Belgijoje. Čia matosi Sgt. David Wilson (kairė), iš Baton Rouge, La., ir Sgt. Sherman Riley, iš Baltimorės, besimaudę. Eilinis Frank Bilen, iš East Chicagos, jau išsimaudęs džiūvinais.

Kalifornijos 20 Ropių—Vienas Tonas

Chicagos gyventojai pasvariais gauna labai skanių Kalifornijos morkų. Visi jas mėgsta. Bet jės gal nežino kokios morkos ten augdavo beveik šimtas metų atgal. Anais laikais Kalifornijos morkos užaugdavo po tris pėdas ilgio.

Svogūnai augdavo Santa Cruz apielinkėj po 20 svary dydžio ir kopūstų galvos būdavo po dvi pėdas ir pusę skersmenyje.

Tokios daržovės buvo išstatytos agrikultūrinėje parodoj 1851 m.

Gal ir dabar augtų tokios didelės morkos, ropės, svogūnai ir kopūstai, bet juos reikėjo tikininkams pristie prie komercinio vartojimo. Šiandien niekas tokių didelių daržovių neaugina Kalifornijoje, nes jos netinka rinkai.

Toliau ėjo slopinimas baisios ugnies, "ūžiančios kai pekla."

Vis daugiau ir daugiau tu baltų burbulų prunkštė iš gelbėtuvo dūdu. Deganti laivą kaip kokia kempine apklėjo. Rytė jau ugnis buvo nuslopinata. Visas laivo paviršius buvo suviręs ir sugadintas. Jūreiviai pradėjo grįžti ant laivo ir baigti gaisrą užgesinti.

Pagaliau gaisrą užgesino, \$3,500,000 laivą išgelbėjo ir išgelbėjo 70,000 statinių orlaivinio gasolino.

Kokia medžiaga buvo pavartota minimo laivo gesinimui šiandien pasilieka neatsidengta, bet aišku, jog mokslui yra žinomi nauji dalykai kovai prieš gaisrus.

M. A. Š.

UKRAINIEČIŲ PARTIZANAI

Rašo Majoras Generalas SIDOR KOVPAK.

Ukrainijos partizanai turi teisę pavydyti draugams baltarusiams partizanams. Begalinės ir neišbrendamos Baltarusijos girios, balos ir pelkynai jau begalo patogūs partizaniskoms kovoms prieš įsiveržėlius. Kiekvienas ten partizanų skyrius turėjo savo zoną, kur kovoti ir maž-daug pastovią vietą giriose sugryžimui po kovų.

Ukrainoje beveik visur lygumos. Patogumai dėl pasislėpimo labai reti, arba visai jų nėra. Baltarusijai slaptos taktikos vartojimas čia privedų prie galutinios pralaimės. Kitoki būdai turėjo būti išdirbti. Mes suradome, kad geriausias būdas pasislėpimo, tai greitas pabėgimas ir apgaulingas išsukinėjimas. Mes ir sudarėme kirėio vienetus pagal tą būdą. Apsauga mums buvo netikėtai mūsų pasirodymas, greitas smūgis ir vikrus prasišalinimas į tolimą vietą.

Partizanų būdo kare įsigijimas pasitikejimo žmonėms ir sudarymas gerų ryšių su laisvą visuomni. Šitokios kovos būdas niekaip neįmanomas be žmonių pagalbos: jeigu žmonės su tavimi, tu neįgalimas, nežūrint, kaip stiprus ir apsiginklavęs priešas būtų. Kuris nesupranta šito dalyko, tas nesupranta esmės mūsų galybės.

Užtikrinti suradime rėmėj visur, įsisteigus gerus ryšius su žmonėmis kaimuose ir miesteliuose, mūsų skyriai augo greitai. Be jokio vargo aš pakėliau savo kovotojų skaičių iki 2,500. Ir daugiau galėju gauti, bet nemačiau reikalo. Juo didesnis skyrius, tuo sunkiau manevruoti, ir netiek yra galimybės greitai prasišalinimui.

Visuomet veikdami užpakaly priešoj linijos ir užpildinėdami iš užpakalio, mūsų skyriai apkelavo kokį 15,000 kilometrų ir kelis sykius perėjo tokias didupes, kaip Disna, Dniepras, Pripeta, Pruta ir Dniestras. Mes keliaavome apie 25 kilometrus per dieną. Ir tai nemaža kelionė, kada atmeni, jog keliaavome pėsti ir tik nakčia. Mūsų arkliai vežė ir nešė tik sužeistuosius ir kovos reikmenis, maistą.

Mes gerai buvome apsiginklavę trumpomis kanuolėmis ir mašinišėmis kanuolėmis, apkasų mortarais ir lengvomis kanuolėmis, ir ke-

lias 76-mm, kanuoles. Kaip beveik ir pas visus partizanuos, mūsų visi įrankiai buvo atimti nuo priešoj.

Be pasigyrimo galiu sakytį, jog mes tapome tikras teroras vokiečiams. Užpuolus priešoj pulkų ir jam padarę begalinę žalą, mes taip greit pranykdavome iš tos vietos, kaip ir buvome atsiradę, palikdami priešoj išdegtus sandėlius ir sugriautus tiltus mūs užpakalyje. Vokiečiai bėgdavo šaudydami į visas puses, bet mes ir vel juos slaptai užpildavome kokioj vietoj 200 arba 300, arba net 500 kilometrų toliau nuo pirmosios vietos.

Ilgę patyrimo prie partontės, mes pradėjome veikti net ir labai toli priešoj užpakaly. Štai keli pavyzdžiai:

Kada birželio mėnesį, 1943 m., Raudonoji Armija buvo savo istorinėje kovoj su priešoj prie Kursko įlankos, tai mes veikėme Rovenko rajone koki 800 kilometrų nuo fronto. Vokiečiai mūs ten visai nesitikėjo. Jie jau senai buvo pasiskyrę už mano galvą dideles sumas pinigų, bet dabar tai jau ištikrųjų pasirodė duonniais. Savo laikraščiuose pakelbė, jog jie mokės tam, kuris mane nužudys, šimta tūkstančių rublių, kaip tik žmogūdyms pareikalas, aukso rubliais ar aukso plytomis. Čia tai jau geras kiekis pinigų, todėl negalima manęs ir kaltinti, jeigu aš kiek tuomi ir didžiuojusi. O vistiek mane vokiečiai neiškyko nepagavo.

Pagalios jie išskuvo Rovenko girią išdinginai. Mes tokiu patyrimu turėjome nemažiau 30 praeity, todėl ir šį sykį mes taipgi pabėgome nuo apsepmio. Stumdamiės vakary link iškirtimui surprizo vokiečiams, mes pasiekėme aliejaus šaltinius Drogobyčėj, Karpatuose. Tas įvyko liepos mėnesį, 1943 m. Raudonajai Armijai daužant tvirtumas prie Sumy ir Belgorodo, mes daužėme aliejaus šaltinius, svarinimo fabrikus ir aliejui siūstai dūdas Karpatuose, tikstantis kilometru nuo fronto, priešoj užpakaly.

"Wieder Kovpak!" (Vėl Kovpakas!) šaukė vokiečių laikraščiai, ir šį sykį priešas pasiuėnt aštuonis regimetus ir penkis batalijonus parinktųjų pasitiktį mūs prie Drogobyčiaus. Jie planavo prispirti mūs prie Karpatų kalbny. Per labai sudėtingą ir išsiskinėjamą planą mes išsukome iš jų ir pasiekėme Slue upę. Būdami teisingi savo uždaviniais, mūsų partizanų dalys traukdamos šalin, priešui pridarė galybės žalos. Mes pasiekėme savo apsigimto vietą pasidalinę į septynias dalis per 200 kilometrų.

Viskas, kas galėjo būti naudojimo priešui, buvo sugedinta, arba sugriauta-sunaikinta.

Tūli sako, būk mano partizanai laimėjo todėl, kad laimė jiems taip linkus. Tiesa, laimikis su mumis buvo tūlais atvejais, vienok nėra tokio dalyko, kad laime galėtum sumuštį priešą netik sykį, bet net kelis sykius. Stebuklai karuose neatstina. Tie, kurie nepajėgia vesti kovą pasekmingai, juos laimė apleidžia labai greitai. Partizanų kovos būdai reikalauja tikrų gabumų. Aš atsimenu sykį, kada laimė šypojsi visa burna priešui ant naudos. Mus vydami vokiečiai apsupo mus tarpe Dnieper ir Pripet upių. Čia jie sutraukė šešias infanterijos divizijas ir du tankų regimentus.

Priešas skaitlingesnis apsiginklavime mus viršijo 20 prieš vieną. Mes buvome spaudžiami prie Pripetės ir taipgi šaudomi iš penkiolikos gerai apginkluotų mūsų laivukų. Atrodė, kad mums jau galas, taipgi ir vokiečiai tikėjosi lengvo laimėjimo. Aštri kova užvirė ir tęsėsi dvi dienas. Padėtis pasidarė keista: mes taškėme vokiečius, vietoj jie mus.

Jiems nebuvo duota progos mus mušti. O "trikas" buvo paprastas. Peršliaudami per girią mes atsiradome priešoj užpakaly netikėtai, ištašydami jų kiek tik galėjome, ir tuoj dingome. Kada mūsų šautuvininkai guldė vokiečius iš užpakalio, tai mūsų artileristai skandino priešoj už laivus vienas po kito, o mūsų statytojai tiesė 800 pėdų ilgumo tiltą per upę. Ištaškė laivus, mes laimingai persikėlėme per upę ir pasprukome.

Šitas susikirtimas vokiečiams kainavo 1,100 užmuštų oficialiųjų ir kareiviais. Mūsų praradimas susidėjo iš vieno užmušto ir keturi sužeisti. Šitą vargiai galima vadinti laime. Visa operacija buvo gerai išdirta ir gabiai vesta.

Mano partizanai viso laiko operacijoje išskynė 18,000 vokiečių kareivių ir oficerių, įskaitant ir tris generalus. Mes taipgi išdeginome 55,000 tonų aliejaus, vokiečių paslėpti, nuvertėme daugybės nacių tankinių ir sunaikinome galybės trokų prikrautų amunicija ir kita karo reikmena. Mūsų praradimai palyginant buvo labai maži.

Tebedūdami veiksmuose Karpatuose mano partizanai vis laimi kovą po kovos prieš vokiečius diena iš dienos. Sekanti numeruota lentelė paduos kiek daugiau supratimo apie partizanų veiksmus Ukrainoje:

Visuotina partizanų sudėtis, neįskaitant transporto (Tęsta ant 6-to pusl.)

Šeima iš 22-jų Asmenų

Retai pasitaiko šeimynų Amerikoje, kurios augintų 20 vaikų, tačiau negalima ginčyti, kad tokio dalyko nėra. Earl ir Ethel Esterly, kurie gyvena Allentown, Pa., savo 26 metais ženybinio gyvenimo susilaukė 20-tą kūdikį, kuriam vardą davė Timothy.

Šios šeimos motina turi 43 metus amžiaus, o tėvas 44 metų. Visi šeimos nariai gyvi ir sveiki. Viena duktė vedus ir negyvena kartu ir vienas sūnus, Robert, 25 metų, apleido tėvus. Bet tu dviejų vietoj jų dukters du kūdikiai gyvena kartu.

Gyvenimo sąlygos šios skaitlingos šeimos nepavydėtinos. Jie neturi geso, elektros nei modernių patogumų. Tačiau pasikalbėjus su jais, nei vienas nenu-siskundžia. Paklausus, kokią discipliną vartoja, kad visus suvaldžius, motina sako, kad ji veikia niekada ne-baudžia fiziniai savo vaikų. Didžiausia pabauda esanti, tai už prasikaltimą turi stovėti kampe iki visos šeimos akyse pasižada daugiau ne-prasikalsti.

Toliau ji aiškina, jei jai finansinės sąlygos leidžia, tai ji leidžianti visus vaikus į judžius ir jei duodanti pinigų, tai visada visiems lygiai. Pats pagrindas gyvenimo šios skaitlingos šeimos, tai kad visus lygiai aprūpinti ir pareikšti prie visų vienodą meilę.

Sitokios rūšies tėvai su-silauktų rimtos simpatijos sovietinėje sistemoje ir jų vaikai būtų šalies lėšomis iš-mokslinti. Bet kapitalisti-nėje sistemoje tokio rūpes-tingumo nesulaukti. Be to, kapitalistams patinka, kad tie jaunuoliai užaugs be mokslo ir nuolankume, tai lengviau duos save išnaudoti.

Tikrenybėje valstybė turėtų rūpintis tokių skaitlingų šeimų likimu ir priežiūra, kad jie ne tik būtų pavalgę ir apsirėngę, bet kad jie turėtų progą lankyti mokyklą.

Išlepintai ameriketei motinai nelengva bus suprasti, kaip gali ši motina tą visą pergyventi ir į klausimus atsakyti ramiai ir motiniškai, būtent.—Nematau skirtumo auginime 20 kūdikių nuo dviejų kūdikių.

Skaitlinga šeima nėra prasikaltimas auginti, bet auginti mažą šeimą ir išdykintą, tai didelis prasikaltimas. Senė.

DEWEY'S BACKERS in Indiana make no bones about their isolationism. George Ball, above, wealthy glass jar manufacturer and ex-GOP National Committeeman, was quoted as a "small guy" by Court Asher, publisher of the X-Ray, vicious anti-semitic paper, and once indicted for sedition.

VILNIES KONCERTAS

A. KENSTAVIČIENĖ IR K. ABEKIENĖ

POVILAS STOGIS

REGINA STRAZEVIČIŪTĖ

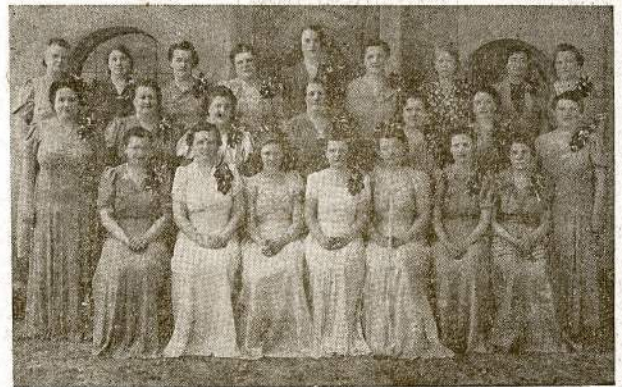
Pamatykite Dramatiškiausiąją Sceną iš Operos Aida, Kuria Perstitys Agotėlė Kenstavičienė ir Povilas Stogis, Pritariant Grupei Pasizymėjusių Solistų Vyrų.

Durys Atviros 2:30 Val. Popiet
Programas Prasidės 3:30 Val. Popiet

Ned., Spalio-October 29, 1944

Konstancija Stanevičienė ir Anelė Dočkienė

CICERO MOTERŲ CHORAS

SOKOL SVET.

2343 So. Kedzie

Ižanga: 83c, Taksų 17c, Viso \$1.00

RAUDONARMIEČIO VYTAUTO OSTRANSKO LAISKAI

Cia patiekiamieji laiskai yra rašyti Raudonosios Armijos Lietuviškosios diviziono kario sanitaro Vytauto Ostrausko savo žmonai Marijai Ostrauskienei, kuriai sutikus skelbiami šiuos laiskus. Raudonarmietis V. Ostrauskas pasižymėjęs karys. Už žiemos kautynės jis apdovanotas medaliu "Už drąsą", už 1943 m. vasaros kautynės Oriolo srityje V. Ostrauskas apdovanotas "Raudonosios Žvaigždės" orde- nu. Dabar būvęs raudonarmietis V. Ostrauskas yra pasiekęs viršolios laipsnio ir yra kuopos sanitarinis in- struktoriaus.

V. Ostrauskas turi 43 me- tus. Tėvai buvo kumečiais ir pats jis dirbo kumečiu. Iš- ejęs pienininkystės kursas, jis buvo vienu nugriebimo punkto vedėju. Paskui per- sikėlė gyventi į Šiaulius, kur dirbo kiemsargiu, o vėliau sargu Šiaulių pašte. Buvo aktyviu žemės ūkio profesin- sės sąjungos veikėju Bu- bių apylinkėje ir už tai po 1926 m. perversmo jį smeto- niškioji policija persekiojo.

V. Ostrauskas išėjęs tik kelias liaudies mokyklos klases, bet pats prasilavino skaitydamas, išmoko Espe- ranto kalbą.

Tarybų Lietuvos metais V. Ostrauskas buvo puste- bėtas kaip žmogus, sugėbęs eiti atsakomines parei- gas, ir jį paskyrė Šiaulių te- lefono-telegrafo įstaigos viršininku. Hitlerininkams užpuolus Tarybų Lietuvą, V. Ostrauskas pasitraukė į Tarybų Sąjungos gilumą, kur dirbo prie plentų staty- bos, paskui perėjo dirbti į statybos kontorą. Prasidė- jus Lietuvos karo dainių kūrimui, V. Ostrauskas tuo jįstojo ir išėjo kovoti už Tarybų Lietuvą. Kaip ma- tyti iš laišku, jis nuoširdus patriotas, karštai atsidavęs darbo žmonių reikalams.

Jo žmona Marija Ostraus- kienė, vyru išėjusi į frontą, dirbo kolchoze, paskui gavo darbą Lietuviškame meno ansambly, o paskutiniuju laiku gavo darbą Maskvoje. Ostrausko sūnus Vytaas liko Palangoje pionierių stovy- kloje ir jo likimas nežinomas, o antras sūnus Zigmas yra Kubiševėje, mokosi amatų mokykloje.

19. VIII. 43.

Mylimoji Maryte,
Tu jau turbūt mane laikai žuvusiu, nes ilgą laiką tau nieko nerašiau. Tačiau—aš gyvas ir sveikas. Turiu dvi draugo Stalino padekas, esu pristatytas gauti ordiną "Raudonoji žvaigždė." Va- dinas, mano mylimoji, gali didžiulius savo seniu. Gausi laišką (o gal jau ir gavai) iš mano vadovybės apie ma- no apdovanojimą. Saugok jį kaip dokumentą. Esi žmo- na apdovanojotojo ordinu ir kelt savo galvutę aukščiau. Tačiau savo pareigas atlik- sūžiningai, nes tai vis arti- na mus prie greitesnės per- galės. Mes pakol kas muša- me vokiečius apie Oriolo

teisingiau už Oriolo į vaka- rus. Apie Kromus mes daug kaimų išvalėm nuo fašistų. Karštų mūsų turėjom. Noru staugimo tankų, sprogimų minų ir sviedinių ir šaudymo mūsų artilerijos ir kitų rūšių ginklų, burzimo lėk- tų ir bombų sprogimų ne- galima buvo girdėti greta gulnicio draugo balso, ma- tau, kad lūpos juda, o ką kalba nežinau, turi šaukti kiek gerklė leidžia. Tada su- sikabli. Ir visgi iš to gele- žies pragaro išėjau sveikas, ir mūsų draugų nedaug žu- vo, nors sužėstų ir yra, bet sunkiai irgi mažai. Atlikom didelį darbą su mažais nu- stoliais.

Šiaip daugiau nieko. Kol nerašau, rodos daug ką pri- rašyčiau ir kaip pradėtu ra- šyti, tai mintis išsilabiko ir laišką reikia baigti. Kai pa- simatysim, tai daugiau kal- bėsime, o pasimatymo laikas artėjimas. Padirbsim drauge dar Didžiosios Tėvynės naudai karui pasibaigus, o darbo bus daug. Rašyk, kas pas tave girdėti, kaip mor- kos, pamidorai? Mes čia ir- gi gaunam agurkus, morkų ir kitų daržovių. Jei kur kaime sustojam, tai gyven- tojai valšina kas kuo turi. Kitą kartą net iš virtuvės neimam davinio, nesinori, nes privašinio. Žmonės visi džiaugiasi savųjų sulaukę. Vokietis labai daug jaunų varėsi su savim, bet kai ku- riems pavyko pasisilepti ar- ba pabėgti. Karves arba ki- tus gyvulius, kurių negali išsivartyti, vokiečiai iššau- dė. Daugely vietų yra lėsi- sos bandos sausaudytų kar- vių, arklių, avių. Bandė šė- tonas javų laukus padėgti, metė iš lėktuvų padegama- sias bombas, bet laimė ja- vai nedegė. Traukdamiesi degina kaimus, kur nesu- skubo rąnkom padėgti, ten šaudė padegamais svied- niais, bet sviediniais jiem ne- taip pavyksta padėgti.

Na, lik sveika. Kitą kart daugiau parašysiu.
Tave mylįs Vytaas.

5. 9. 43.

Mylima, brangi mano Maryte!
Daug tau nerašysiu, tik truputį. Dabar gausi lai- skus kiek dažniau. Gyvenam ramų glaus užnugario gyvenimą ir tobulinamės, kaip geriau ateinančiuose mū- šiuose sulupti fašistus. Jau beveik mėnuo, kaip esam atitraukti iš pirmųjų linijų, bet jų jau pasilgom. Mūsų draugai raudonarmiečiai, žengia su pergale vis pir- myn, triuškindami priešą, o mes ilsimės. Nors, tiesa, ir mes pasidarbovom gerai ir užsitarnovome ramaus poi- sio. Taigi išsimės, kol vado- vybė vėl pašauks mus į dar- bą.

Šiame laiške siunčiu tau savo ir savo draugų atvaiz- dą. Pats pakol kas negaliu atvaizduoti pas tave, tai nors pasenųjį snukį tau siunčiu. Jei taip visų šios karo reika- lai ir toliau, tai galimas daiktas, kad greitai ir pasi- matysim. Reikia turėti kan- tybės ir ištvėrėms ir atlikti kiekvienam jam uždėtas pa- reigas sąžiningai, tai priar- tins mus prie greitesnės per- galės.

Tame atvaizde stoviu aš, greta į kairę Butkus ir

Nacių "vakarų sienos" žemėlapis, kur šiom dienom eina baisis mūšiai. Amerikiečių armija daugiausia susitren- centavusi prie Aacheno. Iš kitos pusės nacių militari- nus punktus daužo taškiančių Taktininkų bombierų.

jau kitame tikrai atsiųsiu savo ir savo draugu nu- trauką. Nusifotografavome aštuoniese. Tai kovos drau- gai, grūdėti plėnu ir para- ku, tai žmonės, kurie nežino žodžio "baimė." Tiesa, mū- šis visi padaliniai vėloni- škai narsūs. Teko daug skai- tyt einant atakom visu tgiu staciūs ir priešus nuo tokių aitvarų bėgo neatsisukdam- mas. Mūsiškiai be nuostolių užimdinėjo kaimus. Kaž- kaip stebuklingai, kad kar- tais po kulky kruša žmonės eina ir niekam nepataikio. Eina į kovą tikri, kad nu- galės ir tas tvirtas nusista- tymas duoda gerus rezultat- us. Maryt, rašyk laiškus se- nu adresu, naujo dar netu- rimė. Nėpyk ir nesistok, kad nuo manęs retai gausi laiškus. Visai būna, nėra kada parašyti, kartais ke- lonėje paštas neveikia arba laiškas užimeta: tai ne miesto paštas, viskas ant ra- tu.

Na, lik sveika. Kitą kart daugiau parašysiu.
Tave mylįs Vytaas.

5. 9. 43.

Mylima, brangi mano Maryte!

Daug tau nerašysiu, tik truputį. Dabar gausi lai- skus kiek dažniau. Gyvenam ramų glaus užnugario gyvenimą ir tobulinamės, kaip geriau ateinančiuose mū- šiuose sulupti fašistus. Jau beveik mėnuo, kaip esam atitraukti iš pirmųjų linijų, bet jų jau pasilgom. Mūsų draugai raudonarmiečiai, žengia su pergale vis pir- myn, triuškindami priešą, o mes ilsimės. Nors, tiesa, ir mes pasidarbovom gerai ir užsitarnovome ramaus poi- sio. Taigi išsimės, kol vado- vybė vėl pašauks mus į dar- bą.

Šiame laiške siunčiu tau savo ir savo draugų atvaiz- dą. Pats pakol kas negaliu atvaizduoti pas tave, tai nors pasenųjį snukį tau siunčiu. Jei taip visų šios karo reika- lai ir toliau, tai galimas daiktas, kad greitai ir pasi- matysim. Reikia turėti kan- tybės ir ištvėrėms ir atlikti kiekvienam jam uždėtas pa- reigas sąžiningai, tai priar- tins mus prie greitesnės per- galės.

Tame atvaizde stoviu aš, greta į kairę Butkus ir

Plungės, toliau mūsų virši- la, prie jo Jatulevičius iš Va- balninkų (jis nei vaiku, nei žmonos nesurado, nors jie iš Lietuvos išvažiuo). Prieš mane sėdi Slivickis, apie kurį tau rašiau, kaip juokauda- mi žadėjom žmonomis mai- nitytis. Sekanti Milnerytė iš Šiaulių, narsi moteris. Jos vyras žuvs per bombardav- imą iš lėktuvų. Toliau So- lomas, mūsų sanitarų šei- ku būrio vadas, geras vyras, buvo sužeistas, bet rikuot- vė pasilikęs. Paskutinis— Agagarimovas iš Kaukazo, želgmas, savo noru stojo į lietuviškąjį junginį. Čia dar ne visi mūsiškiai, su kuriais teko dirbti pirmutinėse po- zicijose, nes tuo laiku buvo užimti ir negalėjo fo- tografuotis.

Nu, pupa, atsilankiau pas tave su draugais, taigi ruošk pietus, statyk pusbonkį ir alaus, priimk svečius. Pakol kas tai viskas ant popie- rius, bet ateis laikas, bus ištikruju.

Aš tuo laiku, kaip foto- grafavomės, truputį sirgau; turėjau temperatūros, už- puolė slogos, nosis varvėjo, galva skaudėjo, bet dabar vėl esu sveikutėlis ir jau- čiuosi puikiai. Aš ant atvaizdo instelėjęs, mane vadina senuku. Žinai, pupa, kaip linkma yra širdyje, kai į tave kariai žiūri su pa- sitikėjimu. Būdavo kai ate- imu į apkasus, tai sveikina ir klausia naujienų, kas gir- dėti, kaip sveikata. Arba sa- ko: senuk, žiūrėk, kai mane sužeis, aprišker gerai, jei ne- paeisiu—išnešk. Arba vėl, girđi, jei senukas atėjo, bū- sim apžiūrėti reikalui esant. Tai visa taip maloniai ve- kija, kad nesigalėdamas gy- vėjęs eini ten, kur beveik neįmanoma nueiti, bet nu- eini, perširi ar išneši kovo- toją. Kovotojo padėka ir pareigos atlikimas yra ma- no geriausias užmokeitis.

Laimė sake paskui mane kol kas. Iš tokių vietų išėjau sveikutėlis su sužeistaisiais. Mane labai džiugino lai- skas, kuriame rašai, kad esi pasitaisius ir dar tas, kad jumis rūpinasi vyriausybė. Labai patenkintas, kad ga- vau sukelnę ir palta.

Labai aš tavęs pasilgau, bet man rodos, kad greit pa- simatysim. Vokietis bus su- muštąs greičiau negu kai

kas mano ir tada bus lai- mingas gyvenimas.
Karštai bučiuoju. Tavo Vytukas.

21. IX. 43.

Mylima Maryte!
Ačiu už laišką, kuris at- nešė linksmą žinią. Tarna- vau Tarybų Sąjungai uoliai ir už tai esu apdovanotas gausiai. Ne gana to, kad ap- dovanotoj mane vadovybė, dar davė ir atsakomines- nes pareigas: esu dabar sanitarinis instruktorium kuopoj, o buvau sanitarinu —neišku sanitarinę kuop- poj. Dirbk ir tu, širduk, kiek tavo sveikata neša, kad lie- tuvių vardas būtų garbin- gas.

Su Zigmu daryk kaip ma- tai, nes aš tau patarti nieko negaliu, nes nežinau tavo gyvenimo aplinkybių. Rašei, kad aš pas tave atvažiuo- čiau. Širduk, jei tai mano valia būtų, skriste atskri- čiau, bet dabar apie tai ir- manyti nėra ko. Esame pa- saukti dideliam darbiu su- mūšim fašizmą, tai kol ne- atliksime asmeniniai reika- lai lieka antrame plane.

Nu, lik sveika, mano nu- mylėta, brangi Maryte!
Tavo Vytukas.

2. X. 43.

Mylima Maryte!
Siunčiu tau geriausių lin- kėjimų. Esu sveikas ir gy- venu kaip kiškis po pušaitė. Gerai, kad oras geras, ne- lyja ir nešahta. Bet taip ilgai nesėdėsim. Vis fronte gir- dėti stipresni patrankų or- kestro garsai. Eisim ir mes fričų šokdinti. Šiaip manų gyvenimas slenka papras- ta kario vago. Vadovybė mano gerį vyrui. Kuopos vadas šaunus vyras, buvo sužeis- tas. Viršila irgi malonus žmogus, žodžiu, su visais su- gyvenam gerai. Tiesa, ten kur buvau pirma, buvom daugiau sugyvenę, sykiu daug vargo ir kovų perne- šim. Nors ir čia yra tokių, kurie mane pažįsta ir matė darbe. Tai su jais dažnai pa- sikalbam apie praėjusius mūšius, apie karštas valan- das, kurių buvo daug.

Šiuo momentu rašau, to- lumoj girdisi mūsų "katiū- šos" muzika. Mums ji ma- loni, bet kas sėdi anapus mūsų apkasus, tam ji labai baisi, nes tai pragariška mu- zika. Pamanyk, šimtai svie- dinų krinta nedideliame plote. Ten lieka tik tas, kas giliai sėdi žemėje, bet ir tam tiek tesiranda.

Na baigsiu, būk sveika ir linksmą, mano laiško aplan- kyta, bet aš pats tave dar labiau norėčiau aplankyti, baisyai pasilgau, bet nieko nepadarysi.
Bučiuoju, Tavo Vytukas.

23. X. 43.

Mylima Maryte!
Esu gyvas ir sveikas. Sė- dim prie pat fričų. Pas jus Maskvoje ne taip linksmą, kaip pas mus. Tenai koncer- tai prasideda vakare, o pas mus kada nori—visą parą groja visų rūšių ginklai. Tai užsėio ir trenksmo turim už- tektinai. Šį laišką rašau, o pro galvą švilpia, kaukia vi- sais balsais. Laimė manęs dar nepalieka. Ar ilgai taip

bus nežinau. Bet vis galvoju apie Tėvynės vergus, apie iš kur, rodos, ir kurtis ne- lėti priešą, kad jis netyru- ty mūsų žemės. Vitas man sa- kė, kad tu pasidariei labai įdomi moteris, geriau atro- dai negu Šiauliuose. Tas mane labai nudžiugino. Linksmiau kautis, kai žinai, kad šeima aprūpinta.

Ką tau parašyti apie sa- ve? Jei reikėtų vėzdžiai nu- pasakoti kovos lauką, nie- kaip negalėčiau. Man visa tai atrodo kaip nors papras- tas darbas, kurį reikia atlik- ti ir daugiau nieko. Blogai bejausimam žmogui, bet kai kada užėina toks noras ti- kro žmoniško poilsio, kad net galva svaigsta. Gerai, kad toki norai ne dažnai bū- na, o kai užėina, tai neligam. Bet mums dabar turi rūpėti tik viena mintis—nugalėti priešą. Ir mūsų gyvenimas apie tą ašį sukasi, o visi kiti asmenis reikalai lieka. Prak- skrenda mintis kaip žaibas apie poilsį ir kitus malonus, bet ligai nesustoja, nes realybė liepia galvoti apie tą reikalą, kuris yra dirbamas.

Maryte, perduok gerų dienų ir viso geriausio draugams nuo manęs ir mano kuopos draugų. Pasakyk, kad lie- tuviai kaudai kaip liūtai. My- limoji, tu man parašyk dau- giau apie save ir apie Zigmą. Bučiuoju tave nesuskai- tytus kartus.
Tave mylintis Vytukas.

ADF Indorsavo Mulchay

Dabartinis šerifas Mulchay kandiduoja naujam iš- rinkimui. Jo kandida- torius ADF Illinois Komitetas Roosevelto ir Tru- mano išrinkimui.
William Quier, komiteto pirmininkas, sako, kad Federacijos komitetas ne tik indorsuoja Mulchay kan- didatūrą, bet darbuosis, kad jis būtų išrinktas.

Phone: LAFAYETTE 5900
4180 Archer Avenue
URBA Gėlininkai
Gėlių Mylimoms, Vestuvėm, Bankietams, Laikotvėm, Pasidomėjim

Siunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis
LOVEIKIS—Kvietkininkas
Gėlės Vestuvėm, Bankietam, PAGRABAM
3316 S. Halsted Street Chicago Yards 7308

NULIUDIMO VALANDOJE
Kreipkitės į
ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
DVI MODERNISKOS KOPLYCIOS
JOSŲ PATOGUMAI:
6812 S. Western Ave., Chicago
Telefonas GROvehill 0142
1410 So. 50th Avenue, Cicero
Telefonas CICERO 2100
Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir Jūsų finansiniam stovliui prielankus.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse
Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį

Turim Kopyčias Visose Miesto Dalyse
LACHAWICH IR SUNUS
Phones: Canal 3515 Com. 5765 Pullman 2774
2314 West 23rd Place 10756 So. Michigan Ave.

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
TELEFONAS YARDS 3419

J. LIULEVICIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. TELEFONAS: LAFAYETTE 3373

S. P. MAZEIKA ir EVANAUSKAS
3219 LITUANICA AVE. TELEFONAS: YARDS 1138 ir 1159

ANTANAS M. PHILIPS
2307 LITUANICA AVENUE TELEFONAS: YARDS 4908

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVENUE TEL. PULLMAN 8061

NORI SUGRAŽINTI PRAEITĮ

New Yorko lenkai turėjo Pulaskio atminčiai apvalkščiojimą spalį 8 dieną. Mėnina susidėjo iš gan gero būrio; tūli apskaitilavo virš 60 tūkstąntų maršuotojų. Galėjo tiek būti, galėjo ir nebūti, nes juk ten jų visų nesuskaitys žiūrėdamas. Paroda tęsėsi gerą laiką. Bet, kaip dažnai tūli entuziastų yra daroma, galėjo būti ir "repeaters", kurie grįžta subve atgal į pradžios vietą ir vėl maršuoja. O kad taip galėjo būti, tai vargiai kas mėgintų kontradiktuoti.

Maršavimas buvo geriausiai žinomąja New Yorko gatve, arba madingiausiaja gatve—Fifth Avenue—kur Amerikos turtingosios damos "šapina"—renkasi vėliausios mados persiškų ąriukų, tūkstanečių dolerių vertės žieminius švarkus, brangiausius garnitūrus, žiedus, laikrodžius, ir daugiausia kitų daiktų—daiktelių, kurie nėra prieinami darbininkams, retam kuriam ir lenkui.

Parodos maršavimo kelionė susidėjo iš apie poros mylių, arba, kaip čia miestiečiai vadina dvidešimtis penki blokai.

Kaip paroda, arba maršavimas, vargiai galima ko naujo pasakyti. Beveik visos tokios gatvinės parodos pa-našios viena kitai visame pasauly. Jose tik skirtumas tame, kas maršuoja, ir ko reikalaujami maršuoja, arba ką remia. Taigi apie pa-čią parodą, kaip tokią, nieko naujo negalima pasakyti. Visą, ką galima pasakyti, tai lenkų tautiečiai mėgina atgaivinti praeitį, kaip jie jau senai to stengiasi.

Ypatingiausias reikalavimas praeities grąžinimo matėsi tame: Gražios figūros dama, aprenpta balta ilga suknią, su dideliu kaip ir diržu per juosmenį, kurio taip vadinamoji sakti, kuri dengė beveik visą damos priešakį, matėsi išpiestas Jenkijos praeities karališkas erelis. Ant damos pečių tamsus, ilkas kėpas-apsiatalas, kurio padalkas mažos mergaitės nešė jos užpakalyje, kaip kokios jaunavedės velionė. Ant jos galvos svyravo didelė karališka karūna. O jos dešinėje rankutėje matėsi karališkos "galybės" lazdele, apie metro ilgio, žemgalis smailas, drūtgalis karūnuotas, kurią dama nešė ant dešinio peties užsidėjęs.

Reikia priminti, jog ta lazdele monarchinėse šalyse laikoma tokioj galybėje, kaip pas katalikus "komunija", kurios niekam nevalia paliesti: "Komunija"—tik kunigas paličia; tą karališkos "galybės" lazdele—tik pats karalius, arba tam tikra "aukšta" asaba.

Parlamentarinėse monarchijose, kaip Britanijoje, tokią "neliečiamą" lazdele guli kur labai svarbioje ir matomoj vietoj, parlamento salėj. Anais metais, pirm šio karo, vienas Britanijos Darbo Partijos parlamento narys, komunistas ar socialistas, pasigriebė tą "neliečiamą" lazdele ir panešėjo, parodydamas, jog tai tik įsivaizdi-

nimas, būk tas ar kitas daiktas neliečiamas. Bet kas tada atsitiko? Ogi ko gero, beveik tą žmogelį norėjo konservatyviai nušluocinti už pačiu pinėjimą tos "neliečiamos" lazdeles.

Tai tokią praeities nesąmonę ir feodalistinę tvarką Lenkijos buržuazija ir kumigija ir jų pasekėjai nori sugrąžinti, kaip čia toje parodoje pasirodė.

Negalima sakyti, būk visi lenkų kunigai tokios praeities nori. Niekas pirštu negali parodyti į Springfieldo, Mass., kun. Orlemanskį. Jis jaunosios kartos kunigas ir jis tokią negeistą praeitį ne tik nenori priekelti, ale nori ją ir amžinai užmiršti. Bet didžiūma lenkų kunigų, kaip pasirodė jų reprezentacija šioje parodoje, su visa galva ir dūšia už praeities karališką ir imperišką Lenkiją. Jiems vis tiek sapnuojasi dalis Lietuvos su Vilnium, Baltusija ir Ukraina su Lvovu, ir ką tu jiems padarysi.

Šioje lenkų imperialistų ir feodalistų parodoje ir mūs gubernatorių Dewey, kandidatų ir prezidentus, turėjo pagelbėti šiems lenkams politinį vandenį drumsti, karo talkininkų vienybę ardyti ir karo laimėjimą trugdyti. Jis turėjo labai prasižioti ir pasakyti:

"Mes norėtume daugiau žinoti apie paselmes tų privatiškų svarstytojų, kurie dabar diskutuoja apie Lenkijos ateitį tamsioj slaptųbėje. Amerikos lenkiški piliečiai darytų labai gerai, tai jeigu jie dėtis visas pastangas iškelniū diskusijų Lenkijos ateities iš tamsos į šviesą."

Tokia Dewey kalba, tai pagelba lenkiškiems tamsios praeities grąžintojams. Tokia savo kalba jis nori nuoduoti būk ištikrųjų Sąjungininkai veikia kokioje slaptųbėje Lenkijos nenaudai. Ko ištikrųjų nėra, kaip vis šias sviestas žino. Visas sviestas žino, jog Sąjungininkai nori Lenkijos stiprios ir laisvos. Ko jie nenori, tai praeities tamsios ir imperiškios Lenkijos, savo liaudies engėjos: Tą kasdieną pareiškia ir Hubliniečiai, naujosios, stipriosios ir laisvos Lenkijos steigėjai.

Bet tokis lenkų praeities šalininkų mėginimas sugrąžinti tokią negeistą ir blėdingą darbo žmonėm tvarką, dėl kurios milijonai lenkų juk tik ir atsirado šioje mūs šaly, yra bergždžias ir labai bergždžias jų užsiėmimas. Ypatingai jaunoji Lenkijos šių dienų karta to nedaleis kaip matosi iš jų kovų už naująją Lenkiją, vadovaujant iš Liublino.

Tokis jau šių dienų jaunuo-menės nusistatymas. Jie atsimeina labai gerai praeitį, kada jie buvo bejęgiai, kada seniejį valdė ir šalį praladė. Jiems tas baisu ir jie daugiau to nebeneri matyti. Šiandien visur girdžiasi francūzų jaunuo-menės šūkis: Mums nebaisi ateitis; mes jos gaspadoriai. Bet mums baisi praeitis, kurios

Drapanų ir Dovanų Rinkliava Lietuvai

Easton, Pa.—Spalį 1 d. i ALDLD kuopos susirinkimą atėjo daug narių. Mitingas buvo pasekmingas. F. Urba, finansų sekretorius, dalino nariams knyga "Lietuva Ugnyje". Jis paaiškino, kad pilnai užsimokėjusių narių yra 22 ir kiti visi prisižadėjo užsimokėti. Protokolų sekr. K. Abakon pranešė, kad yra šaukiama ALDLD 6-to Apskričio konferencija Philadelphijoje. Išrinkta du delegatai: K. Abakon ir V. Stan-

kus. Jie važiuos savo kaštais, nes išdās tuščias.

Labai daug diskutuota kaslink rinkimo drapanų ir aukų nualintai Lietuvai. Visi prisižadėjo rinkti aukas ir padėvėtas drapanas, o ir naujų paprašyti nuo štonininkų. Visi Eastono, Phillipsburgh, Bethlehemo, lietuviai prašomi atvežti ar atnešti drapanas ir aukas į Stankaus kirpyklą, 521 Perry St., Easton, Pa. Arba prašome pranešti, o mes paatsy pasivėsime. Visos drapanos bus nuvežtos į mūsų centrą Brooklynje, lapkričio 12 d. Tai iki tai dienai prašome pasiskubinti. Broiliai lietuviai ir lietuvaitės! Mūsų brangi Lietuva labai daug nuo karo nukentėjo, bet dabar ji išlaisvinta iš po nacizmo geležinės priespaudos. Dabar Lietuva ir vėl pata-

mes daugiau nenorime, kad ji sugryžtų.

Lai Lenkijos pantsva pasiklauso. Lenkijos jaunuo-menė tą patį sako.

A. Gilmanas.

ALDLD 4-to Apskričio Konferencija

Pittsburgh, Pa.—Liet. Literatūros Draugijos 4-to apskričio konferencija įvykis medėlioji, spalį (Oct.) 29 d., 1320 Medley st., North Side Pittsburgh. Konferencija prasidės 1 val. po pietų.

Visos kuopos prisijuskie pilną atstovybę, kad konferenciją padarius sekminga. Dabar yra labai daug svarbių reikalų ir turėsime visus juos aptarti, padaryti planus veikimui.

Mūsų organizacija yra kultūros ir apšvietos ir ji

po nepriklausoma tarybinė. Tai paduokite savo pagelbos ranką, o jie jums atsidekavos po karo.

V. J. Stankus.

ALDLD 4-to Apskričio Konferencija

Pittsburgh, Pa.—Liet. Literatūros Draugijos 4-to apskričio konferencija įvykis medėlioji, spalį (Oct.) 29 d., 1320 Medley st., North Side Pittsburgh. Konferencija prasidės 1 val. po pietų.

Visos kuopos prisijuskie pilną atstovybę, kad konferenciją padarius sekminga. Dabar yra labai daug svarbių reikalų ir turėsime visus juos aptarti, padaryti planus veikimui.

Mūsų organizacija yra kultūros ir apšvietos ir ji

po nepriklausoma tarybinė. Tai paduokite savo pagelbos ranką, o jie jums atsidekavos po karo.

V. J. Stankus.

vaidina svarbią rolę. Todėl visos kuopos išrinkite pilną atstovybę, prisijuskie ar atsidekite naujų sumanymų. ALDLD 4-to Apskričio Komitetas.

Ukrainiečių Partizanai

(Pradžia 3-čiam pusl.)
to ir žvalgy miesteliuose ir kaimuose, buvo 115,000 vyrų. Iš viso ši spēka išždė 310,000 vokiečių kareivių ir oficerių, suradė 4,060 garvežių ir 39,700 vagonų, ir išsprogdina ar sudegino 6,693 sunkvežimius, 910 tankų ir apginkuotų automobilių, 324 kanauoles ir 108 orlaivius.

Vokiečių grobikai manė įsisteigti stipriai Ukrainos lygumose. Jie sapnavo įsisteigti kolonijas šituose žaliuojančiuose laukuose, kur ukrainiečiai vergai-piemenys būtų jiems gan pukičiausias bandas galvijų; turėję derlingus laukus, iš kurių ukrainiečiai jiems būtų privertę galybes kviečių; turėję kasyklas, kur žmonės jiems būtų vergavę ir prikase galybes turtų.

Dalykai išėjo visai kitaip: prie to perkeitimo prisidėjo

is dalies ir Raudonosios Armijos vienkraujai draugai-broliai—Ukrainai partizanai.

Vertė A. Gilmanas.

Kaip Dakaras Parase JUSU RECEPTAS

Svarbiausiu dalyku jūsų gyvenime yra receptas. Jūs negalite atsiduoti likimui... ant išdėmi pasakyti, kad receptas sudarytas medėlioje ir jo sudėtinys. Mes didžiūmame galitūdamas yra svarbiausias dalykas mūsų būnimo. Valstus suatino tik laiminti, registruoti ir patyru farmacistai. Materiolas ir chemikalai yra naudojami vienai iš geriausių. Paga liau dvejopa patikrinimo sistema garantuoja akuratumą, kuris būtų galima pasitūkti. Celsike mums stipriūti išsų se kanti recepta.

UNION DRUG CO.
13 S. WABASH ST. CHICAGO, ILL.

JUBILIEJINIS DIENRAŠČIO

Vilnies Vajus

PRASIDĖJO SU PIRMA SPALIO

1,000 Naujų Viltiniai Skaitytojų
\$1,000 (DOLERIŲ) DOVANOM VAJININKAM

Į TALKĄ, DARBŠTIEJI VAJININKAI!

Patalpinkime Pažangų Dienraščių Kiekvienos Lietuvos Šeimos Namuose!

BRANGŪS DIENRAŠČIO "VILNIES" SKAITYTOJAI:

Kurie skaitote "Vilni" nuo jos įsikurimo, arti per 25 metus. nersitikirnotė, jor be pažangaus dienraščio negalėtumėt apsieiti. Jeigu "Vilnis" jums patinka, tai patiks ir iūsu kaimvnamams. pažvstamiems. kada jie oaus orosos su ia susinažinti. ŠTAI NEIŠSEMIMAS ŠALTINIS NAUJŲ SKAITYTOJŲ!

Mūsų naujoji tėvynė Amerika ir kartu visas demokratinis pasaulis eina prie pergalės prieš fašizmą. Mūsų gimtinės Lietuvos išlaisvinimas yra kaip įvykęs faktas.

"Vilnis" teisingai gali pasididžiuoti turinti savo bendradarbiu eilėse gabiausius Lietuvos rašytojus. Jokiam kitame laikraštyje Chicagoj nerasite tiek žinių ir straipsniū iš Vilniaus, Kauno ir kitų Lietuvos miestų ir kaimų, kaip Vilnyje."

Mes esame įsitikinę, kad kiekvienas vilnietis ir demokratiniai nusiteikę lietuviai pagelbės "Vilnies" Jubiliejiniam Vajui. nalkalbindami savo kaimynus užsiprenumeruoti "Vilni." Tei praėjusiais metais, ypatingai pėnykščiamė. detroitietės gavo po 50 ir daugiau naujų skaitvtvūiū: kitos no desėtkus. tai ar galima sakyti, jog vienas skaitvtvūias yra sunku gauti?

PAVIENTAI IR ORGANIZACIJŲ IŠRINKTI DARBININKAI

Tuojaus užsiregistruokite "Vilnies" Administracijoje ir aplaikysite smulkmėniskas informacijas apie vajų.

"VILNIS"
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

ZEMO fabrika KAINOS!

AKINIAI ISVISO 16-kai Dienų Išbandymui \$5.50

VELLAUSIOS MADOS BARGAN JEI NORITE STIPULUS PATALPOME

VELTUII!

AAA EYE-GLASSES CO. 7-CONVENIENT LOCATIONS

FELIX TAVERN

1335 W. Madison St. Chicago, Ill. Seeley 9533

Mes esame ne tik aludinkai, bet ir uolūs pažangaus judėjimo rėmėjai. Prašome užsėti linksman laikui. Gera muzika kasdien. FELIX ir PETRUSE CELDBUTAI, Savininkai

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

- Tvirčiausia Lietuvių Palaipos ir Apraudos Organizacija
- Galima apsidrausti nuo \$100 iki \$1,000.
- Pašalpos į savaitę \$6, \$9, \$12 ir \$15.
- Visiems įėjimas veltui.
- Mėnesinė mokestis pigiausia.
- Pirmia naujus narius nuo 2 metų iki 60 metų amžiaus.

Įsirašyk dabar ir savo šeima įrašyk. Išpldyk žemiaus telpančią blankuotę ir paslusk sekamu adresu:

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

419 Lorimer St. Brooklyn 6 N. Y.

As noriu gauti informacijų, kaip patapti LDS nariu.

Mano vardas _____

Antrašas _____

Mirusio Kareivio Balotas Bus Išmestas Iliinois ir Kitose Valstijose

Atsitikime, jei kareivis išpildęs savo "absentee ballot" taps užmuštas arba numiris prieš lapkričio 7 d., jo balsas bus pasiųstas į gurbą Iliinois ir keliose kitose valstijose. Tatai praneša United Press.

Tokių atsitikimų negalima tikėtis labai daug ir didelio skirto kareivių balsų skaičiūje nesitikima, vieniok tas parodo, kiek politikieriai gerbia mūsų kareivius, kovojančius ir gyvastis atidavusius už mūsų šalį. Juk didesnio pakenkimo negalima įsivaizdinti. Rodos, nežinint kurį partiją laimėtų vieną ar kitą balsą daugiau, visgi reikėtų paskutinę pagarbą suteikti mirusiam kareiviui pagerbiant jį paskutinį išreikštą norą atiduoti savo balsą už kandidata, kurį jis pasirenka.

Kaip balsavimo bordai galės šita dalyką tvarkyti, sunku ir pasakyti. Nei Karo Departmentas, nei giminės bordai nebus priversti pranešti apie kareivio mirtį. Valstijos, kuriose mirusio kareivio balotas bus išmestas, yra šios: North Dakota, Iowa, Illinois, Utah, Kansas, Texas, Ohio, Missouri, Minnesota, Maryland ir Indiana.

Mississippi, South Carolina, Tennessee, Wisconsin ir Pennsylvania palieka lokaliu rinkimu oficialiai šį klausimą išspręsti; kurie norės priskaitys, kiti atmes. Michigan valstija dar nenustarė ką darys su kareivio balsu, jei kareivis bus miręs, bet manoma, kad generalis prokuroras Herbert Ruston tokių balsų nepriskaitys.

Valstijos, kurios priskaitys mirusio kareivio balsą, yra šios: Arizona, Wyoming, Connecticut, Oregon, Nevada, South Dakota, Washington, Nebraska ir Oklahoma.

Missouri, Maryland ir Indiana valstijos nuo senai turi įstatymą, sulgy kurio atsitikime, jei bile pilietis nubalsavęs per "absentee ballot" numiršta prieš rinkimus, jo balsas lieka atmes-

Biskutis Žinių Iš Aberdeen, Wash.

Nors mūsų lietuvių mažas skaičius čia, Aberdeen, bet dar per šiuos metus mirė du: Mrs. Raina Harikson, po pirmu vyru buvusi Gribienė.

Jos sūnus sudėgė. Kur dirbo dirbtuvė užsidėgė, t. y. Aberdeen Plywood. Ten jau dirbo 4 metai.

Kitas, Jurgis Puotzius dirbo girtose prie medžių piovimo.

Abudu per daugelį metų čia gyveno. Jie gyveno tik taip sau. Dėl pagerinimo savo ir visų žmonių būvio nesirūpino.

Mes čia ne pirmas sykis dėl Sovietų Sąjungos ir Tarybų Lietuvos esame visi sudėję nemažą sumą aukų. Taip ir ši sykį suaukojome \$60 del nukentėjusių lietuvių nuo tų žverių nacių ir nuo savųjų išdavikų.

- Cia seka aukotojų vardai: W. Richard \$5.00, R. Malen 5.00, P. Kenzur 5.00, M. Pipen 5.00, G. Stakionis 5.00, J. Kaupas 5.00, J. Delinskas 5.00, M. Gribė 5.00, P. Stallūnas 5.00, T. Gribė 5.00, P. P. Gribė 10.00, Viso \$60.00

Aukos surinktos per J. Kaupą ir P. P. Gribą. Visiems aukavusiems labai ačiū, kad neatsisakėte paremti savuosius.

Suprantama, kad Lietuva bus labai sunaikinta ir miestai bei kaimai išdegtinti. Ims daug metų kol vėl kraštas atsibudavos.

Mažai kas iš mūsų amerikiečių. Veikiausiai to įstatymo bus prisilaikoma. Jeigu būtų buvęs priimtas federalis įstatymas, kaip norima buvo pažangiųjų atstovų Washingtone, veikiausiai ir šis klausimas būtų kitaip nustatytas. Aišku, kad "valstijų teisių" gynėjai žinojo, kad palikus klausimą kiekvienai valstijai, bus galima bent porą balsų laimėti daugiau.

Pilietė.

Roselando Žinios

Russian War Relief pastangomis šiandien spalį 21 dieną, 7 valandą vakarą, R. L. K. svetainėje, 10413 S. Michigan ave., rodyd labai įdomius krutamus paveikslus, "The Battle of Russia" and "One Day of War in Soviet Union."

Po parodymo krutamų paveikslų bus puikūs šokiai prie gero orkestro.

Šitas parengimas yra tarptautiškas, visas pelnas skiriamas užlakimui krautuvių, kur sunėsa visus draubūžius del nukentėjusių Europos žmonių nuo karo. Kratuvi randsi 108th and Michigan ave., Roselando.

Visos apieilinkės vyruos ir moteris užprašo atsilankyti ir paremti labai naudingą darbą del visų.

Rengimo Komisija.

73 METŲ VYRAS NUVIJO PLĖŠIKUS

Julius Gavelek, 73 metų, buvo užpultas dviejų plėšikių. Piktadariai įsitempė į jį tarpgatvį ir norėjo apliešinti.

Gavelek sako, neturėjęs nei cento kišeniu, bet buvo užgauti jo teisingi jausmai. Žmogus paleidęs abudu kumščius darban ant plėšikų sprandų. Tie pamatę, kad kova sunki davė kojomis darbo, pabėgo.

kiečių Lietuvą gal matys, nes mes visi metas po metų senstam, daug iš mūsų netekome savųjų Lietuvoje, ir nebus nei pas ką važiuoti į Lietuvą. Bet jie mūsų neužmirš ir mes aukaudami po keletą dolerių savęs nenuksiausime.

Aberdeenietis.

Pagalba Lietuvos Žmonėms

CHESTER, Pa.—Vytauto Lietuvių, Pašalpinio Klubo komitetas rinkimui drapanų pagalbai Lietuvos žmonių labai gerai pasidarbovo. Jau pasiuntė Lietuvai Pagalbos Teik. Komitetui į Brooklyną 372 svarus drapanų ir 22 poras čeveryčių, kurie bus pasiųsti Lietuvos žmonėms. Viso susidarė 11 baksų drapanų.

Drapanos visos geros, švarios, šiltos ir daug yra vilnionių. Bendrai, aukavo drapanų sekamos vertės:

- S. Krivida \$35 vertės; Murauskas—\$35, P. Pugzlys—\$35, Agurkienė ir P. Gižauskienė po \$30 vertės, J. Chesna—\$25, Yurgaitis—\$20, Levanas, Mrs. Depskienė, A. Grigas, P. Grigaliūnienė ir W. Butelkis po \$15 vertės kiekvienas. J. Kruskienė ir A. Gabalienė po \$10, Mrs. Kasinskienė ir Gabalas po \$5 vertės.

Visiems aukavusiems tariame sirdingai ačiū. Daugelis aukotojų užrašė savo vardus ant korekčių ir prikabino prie drapanų.

V. Gužauskas.

Roselando Moterų Klubo Vakarelis

Roselando Moterų klubas rengiasi prie puikaus parengimo. Bus perstatyta grauz velikalukas "Mirties Lažybos." Visos artistės puikiai moka savo roles. Įdomiausia, kad pačios klubietės atlik lošime vyru roles.

Apert lošime, turėsime dainų. Dainuos Roselando Moterų choras, po vadovystė mūsų mylimos

Jūreivis Fr. Rimkus Puičiai Pasizymni Tarnyboj

Frank Stanley Rimkus, kuris tarnauja laivyne nuo 1942 m. ir yra tik 21 metų, puikiai pasižymėjo tarnyboje. Jam teko pabuvoti Afrikos vandenysne, Kartą per 300 pėdų nuo jo laivo sprogo priešo bomba ir sugadino laivo propelerį. Jis drąsiai eina toliau savo pareigas. Yra sunkiųjų kanuolių baterijos kapitonas.

Franas tėvams, kurie gyvena 6124 So. Keating ave., rašo, kad jam tarnyba gerai sekasi. Eina savo pareigas atsidavusiai, jog greičiau laimėti pergalę. Kaip pasiūžigs karas, jo planas toliau mokintis ir prisirengti profesijai.

S. P.

mokytojas Agotėlis Kenstavičienė.

Turėsime gerą orkestrą šokiams. Vaisių bus visiems užtektinai.

Šis įvykis vakaras įvyks spalį 28 d., 7:30 val. vak., Lietuvių Kultūros svetl., 10413 So. Michigan ave.

Prasime juo skaitlingiausiai dalyvauti.

Įžangos tikietas vos 50c. Pirm.K.K.

ISIKARŠIAVĖS PASOVE ŽMONA IR SAVE

John Max, 38 metų, Blue Island gyventojas, įsikarščiaves paleido už šūvius į žmoną, Elizabeth, 44 m. ir paskui šovį sau.

Abudu liko nuvežti į St. Franciso ligoninę. Daktaras sako, kad pasveiks.

Mokina Armiją Karui su Partizanais Vokietijoje

LONDONAS, spalį 20.—Aliantų armijos jau mokina savo karius kaip kariuoni su partizanais, nes naciai, sakoma, deda didelės svarbos ant partizaninio karo kur Aliantai užima Vokietijos teritoriją.

Empire Theatre

673 W. Madison St. (Blokas nuo Halsted) Sekmadienį ir Pirmadienį Spalį 22-ry ir 23-čių dd. "HEROES ARE MADE"

Geriausia nušviečiantis Rusijos jaunima judis po to, kaip matote "Road to Life."

Jei norite atrodyti kuogeriausia, paduokite savo drapanas išvalyti, supryti ir sutaisyti j

S. & R. Cleaners

SAM SAPIENZA IR RALPH MEROLLA, Sav. 3320 S. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Juozas ir Prudencija RACHUNAI

Naujoj Vietoj 2656 W. 69th Street GOLD COAST INN Tel. REpublic 8879

Medicinos Daktarai

Dr. Emily V. Krukas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LAfayette 3210 Res. Tel. Republic 0054

Valandos: Kasdiena nuo 1 iki 3 Val. Popiet ir nuo 6 iki 9 Val. Vakaris. Trečiadienio Vakaris ir Sekmadienis pagal sutarimą.

Dr. V. A. Šimkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIS PRITAIKO 744 W. 35th Street Valandos: 11-12; 2 iki 4; vakaratai 7-9 Pirmadienis tik iki 4 Sventadienis 11-12

Ofiso Telefonas: YARds 4787 Namų—PRospect 1930

Dr. Strikol'is

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 S. Ashland Avenue Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakare Sekmadienis pagal sutartį

Ofiso Telefonas: VIRginia 0056 Namų—BErVerty 8244

Dr. T. Dundulis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 p. m. Trečiadienis pagal sutartį

Phone: YARds 3921 Trečiadienį—KENWOOD 5197

Dr. Bertash

756 West 35th Street (Kamp. 35th ir S. Halsted St.) VALANDOS: nuo 1 iki 3 ir 6-8:30 vakaro. Trečiadienis ir Seštadienis nuo 1 iki 3-ry popiet Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Phone: GROvehill 3111 Trečiadienį—KENDWOOD 5197

Dr. A. K. Butko

LIETUVIS KOJŲ SPECIALISTAS 7214 S. Ashland Avenue OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 9 vakaro

Telefonas: YARds 2249-11 (Arh. 47th Street) V A L A N D O S: 9 ryte iki 8 vak. Trečiadienį, susitarus

Dr. Marjan S. Swiort

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4204 Archer Ave. VALANDOS: Nuo 1 iki 4 po pietų Nuo 7 iki 9 vakaro Ofiso Telefonas: PORsmouth 6616 Ofiso LAfayette 6863

Dr. J. S. O'Connell

DENTISTAS 135 S. State St., DEa. 2699 6250 N. Halsted St., WEN. 7048 4635 N. Broadway, LON. 7179 4111 W. Madison St., REd. 4025 8214 S. Cottage Grove Ave. FAI. 8463 Ant išmokėčių, jeigu norima.

Dr. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS 23 metų patyrimas. Tel. Yards 3259 Pritaliko Akinius Keičias Akis / Ištaiso Ofisio ir Akinių Dirbtuvė 3401 SO. HALSTED ST. kampos 34th St. Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėlio pagal sutartį

Dr. KARL NURKAT

(NURKAITIS) Pritaliko atsakomąginal skinitus ir š. priinama kainą ir ant lengvą išmokėjimą. CALmet 4591 3241 S. Halsted Street RAKAUDU KRATUVĖ

EXTRA! EXTRA! Permainytas Vardas ir Adresas MONARCH LIQUOR Lietuviškas Žydukas 2529 S. Halsted Street Phone Yards 6054

PATENKINKIM JŲ TROŠKIMA

Amerikos Lietuviai trokšta žinių apie savuosius išlaisvintoj Lietuvoj. Nesigaliekime aprūpinti jų žinomis, kurios telpa kasdien "Vilnyje."

"Vilnies" 25-kių metu sukakties progą užrašykime dienraštį kaip dovana savo pažystamiems ar giminėms, kurie dar jos nėra skaitę.

"Vilnies" kaina (iki Naujų metų pasilieka ta pati) metams \$6.00, pusei metų \$3.25.

Chicagoje (kur reikia lipdyt stampas) metams \$8.00, pusei metų \$4.25.

Išpildę žemiaus telpančią blanką prisiųskite "Vilniai" su nauja prenumerata.

Čia randate \$..... už "Vilnies" naujų skaitytojų ir prašau siuntinėti dienraštį šiuo adresu. Vardas Adresas Miestas "VILNIS" 3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Remdamies jo praeities rekordu Vėl Išrinkim MARTIN GORSKI Demokratų Kandidatas KONGRESA Iš 4-to Distrikto

RAKSON'S TAVERN 3212 SO. HALSTED STREET Victory 7692 Nauja, Smagi UZEIGA BRIDGEPORTECIAMS Kanados Elius, Vynal, Deginės ir Likeriai. Atsilankę patenkintami mūsų patarnavimu. Ign. Ragažinskas, sav.

Nauja Užeiga Bridgeporte Tel. Victory 5736 GRABER TAVERN 535 W. 32nd St. Geriausias Alus, Vynas, Deginė ir Kiti Gėrimai. J. & J. GRABER, Sav.

PAULINA Russian-Turkish Baths SOUTH SIDES NAUJAUSIA PIRTIS DUODAM ELEKTROS TRYTMENTUS, ULTRA VIOLET SUNSHINE IR INFRA-RED LIGHT RADIATIONS, NETYKARŲ KRAUJO Cirkuliacija, RUMATISKŲ SKAUSMŲ, LUMBAGO, SALTŲ PARALYZIŲ—SALINA NAUDOJIMAS ELEKTROS IR HIDRO- THERAPEUTIC TRYTMENTAI 1657 W. 45th St., Kampas S. Paulina St. A. F. CZESNA, Savininkas

ATNAUJINKIT SAVO SENUS RAKANDUS PADAROME KAIP NAUJUS 25% Nuolaida ant visų prieš karą padirbtų daiktų Mūsų pačių padirbti parlor setai su springalais, arba jūsų senas odinis ar matrasas perdirbtas ir padarytas taip kaip naujas. Ant visko sutuopysite 25 nuodimčius — FEBRUARY IR MARCH Telefonas SEELEY 8760 ROOSEVELT FURNITURE COMPANY 2310 W. ROOSEVELT ROAD

ŠIANDIEN IR RYTOJ CICERO LIETUV. LIUOSYBĖS SALES IŠKILMĖS

Spalio 22 d. pramoga prasidės 6:00 val. vakaro, o spalio 22 d. 22 d. 4:00 val. popiet; abu vakaru bus meniški programai ir šokiai prie M. Batučio orkestro

Anna Petrutienė
Šiandien, spalio 21 d., prasideda naujai išdekoruotos Liuosybės salės "Grand Opening." Duryš atsidarys nuo 6:00 val. vakaro.

Šeštadienio vakare programa pildyme dalyvaus Chicago Vyrų Choras, vadovybėje Dorothy Yuden, patiekis gražių dainų; Anelė Dočkienė ir Konstancija Stanevičienė, akompanuojant D. Yuden, duetu padainuos melodingu dainu. Iš aukščiau pažymėto matote koki bus įdomūs ir gražūs abu vakarus programai.

Cicero Lietuvių Liuosybės Namas yra kultūrinė, visuomeninė įstaiga. Visų geros valios žmonių pareiga šią įstaigą remti. Todėl prašome plačiau Cicero ir visos Chicago visuomenę skaitlingai abudu vakarus dalyvauti ir paremti Cicero Lietuvių Liuosybės namų.

Įžanga kas vakaras 6oc.
Bus visokių užkandžių ir gėrimų.
Kviečia Direkcijos Komisijs.

ROSELAND, ILL.
TEATRAS IR ŠOKIAI
Rengia S. A. L. Politikos Klubas
Ned., Spalio (Oct) 22, 1944, 6 Val. Vakaro LIETUVIŲ KULTūros SALEJE
10413 S. Michigan Ave.
Bus perstatyta scenoj graži komedija "DAKTARAS IŠ PRIEVARTOS"
Po programos šokiai prie geros muzikos
Įžanga su takais tik 50c ypatai
Kviečia Komitetas.

Cicero Lietuvių Liuosybės Namu B-vės
GRAND OPENING
Naujai išdekoruotos Liuosybės Salės
Subatoj ir Sekmadienyj, Spalio (Oct.) 21-22 Liuosybės Saleje
14th St. ir 49th Ct., Cicero, Ill.
Batučio orkestra grieš šokiai abiem dienom.
Abėjų dienų programose dalyvaus net tryš chorai.
Duryš atdaros Šeštadienį 6 val. vak., Sekmadienį 4 val. vak.
Įžanga tik 60c su takais kas vakaras.
Visus kviečia Lietuvių Liuosybės Namu Bendrovė.

CIO Unija Laimėjo Balsavimą Goodman Co.

Šio mėnesio 19-tą įvyko unijos pasirinkimo balsavimo Goodman Manufacturing Co., 4834 S. Halsted st. Rinkimus prarasti patvarkė Nacionalė Darbo Santykių Taryba ir tarybos atstovas prižiūrėjo balsavimą.

Iš 827 darbininkų už Electrical, Radio and Machine Workers of America uniją padavė 441 balsą, prieš uniją balsavo 334 darbininkai, 25 susilaikė.
CIO unija laimėjo rinkimus. Nuo dabar skaitysis unijinė įmonė ir kompanija privalės vesti darbininkų derybas su aukščiau paminėta unija.

Svarbu Namų Savininkams

Ant namų taisymsio ir naujų statymo medžiagų ruošimo uždėta pirmenybės ruožai. Norint darbą atlikti namo taisymsio bei naujo statymui reikėjo gauti pirmenybės teisę.
Dabar tas panaikinta. Namų savininkai gali gauti medžiagų savo namų pasitaikymui ir net naujų statymui be leidimo.

Sitas pirmenybės panaikinimas ant statybos medžiagų turi didelės reikšmės namų savininkams.
Sudarydavo nemažai kėbluomai kai reikėdavo gauti pirmenybės leidimą. Dabar tų leidimų nereikės.

Roselando Literatūros Kuopos Veikimas

LLD 79 kuopos susirinkimas įvyko spalio (Oct.) 18 d., 1944 m., R. L. K. svetainėje, 10413 S. Michigan ave. Susirinkimą atidarė ir vedė kuopos organizatorė Zanie Klilišienė. Narių atsilankė pusėtūciai. Gerai, kad nariai jaučia pareigą organizacijos reikalus neapleisti. Kasierius K. Danyla raportavo, kad kasoj pinigų yra \$46.24.

Finansų raštininkas Ig. Urmonas raportavo, yra 122 nariai užsimokėję ir vienas neužsimokėjęs. Naujų narių prisirašė du, Antanina Toleišienė ir E. Razmas.

A. Maziliauskas raportavo, kad surengimui prakalbus su kitomis tautomis, grūnėmis, kurių senos tėvynės jau yra paliuosutos iš vokiečių vergijos, jau yra sveitinė paimita.

Nutarta užsimokėti metinė duoklę į Tarptautišką Darbininkų Apsigyrimą \$5. Nutarta užsimokėti bila į LLD Centrą už brošiūras \$7.50.

Išrinkti darbininkai dirbti ateinančiam parengime, kur bus rodoma judžiai. Parengimas įvyks lapkričio (Nov.) 5 d., 5 val. popiet.
Ateinančiame kuopos susirinkime, kuris įvyks lapkričio (Nov.) 15 d., nutarta turėti pramogą, pavaišiniui naujų narių ir tų, kurie prisirašys tą vakarą mitin-

Kiek Užsiregistravo Piliiečių Balsavimui?

Lapkričio 7-tos balsavimui užsiregistravo 4,500,000 Illinois valstijos piliiečių. Cook apskrityje registracijos knygos rodo 2,420,853 piliiečiai yra užsiregistravę.

Taigi Cook apskrityje turi daugiau registruotų balsuotojų, negu visa valstija, nepriskaitant Cook apskrityje, kur yra užsiregistravusių piliiečių balsavimui 2,080,701.

1940 metais buvo užsiregistravusių balsavimui visos valstijos plotmėj 4,262,046 piliiečiai.

Neskaitant Cook apskrityje valstijos plotmėj šiemet užsiregistravo 44,000 piliiečių daugiau balsavimui, kaip 1940 m., o Cook apskrityje rybose šiemet užsiregistravo 284,703 piliiečiai daugiau, kaip 1940 m.

Pirmadienį Išnaujo Persvarstys Stakjardų Bylą

Kiek laiko atgal Kainų Administracija užvedė bylą prieš didžiulias skerdyklas dėl mėsos pardavimo krautuvininkams. Krautuvininkai skundėsi, kad skerdykloms vertėjimui pirkti netinkamą vartojimui mėsą, pirmą kaip gauna tinkamos mėsos. Be to, per daug būna riebalų.

Ši byla buvo pirmiau svarstyta prie federalio teisėjo Barnes. Kainų Administracija reikalavo indžioniško prieš tokį skerdyklų elgesį. Teisėjas reikalaujant atmetė.
Tačiau Kainų Administracija nenusileidžia ir per savo advokatą Alex Elson pareikalavo dalyką persvarstyti. Ateinantį pirmadienį vėl bus keturių didžiųjų skerdyklų ir mėsos krautuvininkų aiškiniamo išklaušimas prieš teisėjo Barnes.

Chicagičiai Susirupinę dėl Delegatų

Lapkričio mėnesį įvyks tarptautinė aviacijos konferencija. Numatyta 50 šalių dalyvaus toje konferencijoje. Stevens viešbutyje yra skiriama 300 kambarių delegatų apgyvendinimui.

Viskas gerai, bet atrodo, kad iš Chicago nei vienas asmuo toje konferencijoje nedalyvaus, nors ši šalis toje konferencijoje turės 10 delegatų.

New Yorko majoras La Guardia dalyvaus. Bus delegatė iš Bostono, tai Nancy Harkness Love. Tačiau nesimato paskirtų delegatų tarpe nei vieno chicagičio, sako miesto visuomenės veikėjai.

ge. Taipgi bus pavaišinimas ir senų narių; bus dykai alaus ir užkandžių, tik už degtinę reikės biskį primokėti.

Būtų labai gerai, kad kažnas narys prirašytų po kelėta naujų narių, tai visus ykiu pavaišintume. Sitame mitingio pavaišime turėsimė vieną garbės narį L. Prūselką.
Dagių Dagis.

William A. Rowan Remia Darbo Unijos

William A. Rowan

Iš 2-tro kongresinio distrikto kandidatas William Rowan yra remiamas CIO ir ADF. Prieš jį kandidatūrai eina reakciniai republikonai. Ponas Avery, Montgomery Ward and Co. direktorių galva, kartu su kitais keliais reakciniais, darbuojasi sukelti \$50,000 republikonų rinkimų vajui prieš Rowana, Dawsoną ir kitus pažangius kandidatus į kongresą.

I antrą kongresinį distrikatą įeina Jackson Park apylinkė. Ten yra nemažai lietuvių. Kiekvieno demokratiškai nusistačiusio lietuvių pareiga pasidarbuoti, kad William A. Rowan būtų išrinktas iš naujo į kongresą. Jis kongrese buvimo laiku balsavo už visus pažangius, darbo žmonėms naudingus bilius.

Vėri Žinoti Kandidatų Nusistatymą Pasaulinės Politikos Klausimu

City Club of Chicago pareikalavo kandidatų į prezidento ir vice-prezidento vietą, kaip ir senatorių, kad jie pareikštų savo nusistatymą pasaulinės politikos klausimu.

City Club of Chicago sutinka su Dumbarton Oaks konferencijos nutarimais dėl Tarptautinės organizacijos taikos palaikymu.

Minėtas klubas sako, kad kandidatai turi aiškiai išdėstyti savo pažiūrą tos konferencijos padarytais nutarimais ir pasisakyti ką jie daryti jeigu būtų išrinkti.

Toliau sako, kad neužtenka, jog pareikštų savo nusistatymą tos konferencijos nutarimais kandidatai į prezidento vietą, bet reikia, jog ir kandidatai į kongresą tokius pareiškimus padarytų. Nuo kongreso nutarimų priklausys šios šalies dalyvavimas Tarptautinėje organizacijoje.

Pakilo Maywoodiečių Ūpas

Invazija į Filipinus pakėlė maywoodiečių ūpą. Atsiminimai apie tankų bataliono kovas Bataan lauke pagyvėjo su pranešimu, jog šios šalies armija pradėjo grįžimą į Filipinų salas.
Bataan kovose daug žuvo Maywoodo jaunimo. Kitų likimas ir po šiai dienai nežinomas. Yra manoma, kad nekurię gal ir dabar slapstosi miškuose ir veda partizaniską kovą prieš japonus.

Lietuvių Komitetas Roosevelto Išrinkimui Rengia Du Mitingus

Spalių 27 d., Įvyks Mitingas Cicero, o Lapkričio 3 d. Lietuvių Auditorijoje

Lietuvių Komitetas Roosevelto Išrinkimui jau turėjo du pasekingus mitingus Chicagoje. Ši sekmadienį mūsų komiteto vice-pirminkas Paul Salmierias kalbės Gary lietuvių masiniame mitinge. Taipgi šį sekmadienį komiteto pirminkas advokatas Ch. P. Kal kalbės Springfielde lietuvių surengtame mitinge Roosevelto išrinkimui.
Spalių 27 d., Cicero Lietuvių Liuosybės salėje įvyks masinis lietuvių mitingas, kuriame yra užkviestas kalbėti Cicero majoras Sandusky.

Lapkričio 3-tią bus didelis masinis mitingas Lietuvių Auditorijoje, kur yra užkviestas kalbėti visi žymesni kandidatai, Courtney, Lucas, Gorskis ir kiti.
Visi demokratiškai nusistatę lietuvių prašomi prisidėti prie abiejų mitingų plataus garsinimo.

Abiejus aukščiau paminėtus mitingus bus gražūs meniniai programai.
Visos organizacijos, kurioms stoja už Roosevelto ir kitų pažangių kandidatų išrinkimo, prašomos prisidėti prie abiejų mitingų puikaus pasiekimo.

Lietuvių Komitetas Roosevelto Išrinkimui.

COLUMBIA REKORDAI

- 16300 Tu Lietuva, Tu mano, Dva lietai (Alicius Birys)
- 16308 Bėda, kad gilinė neėda, Vasaros naktys (L. Sipavičius)
- 16322 Man tik rodoti, Pasaulis tovis (Vanagaitis)
- 16325 Ganden avėnė (K. Menkeilė)
- 16326 Išau manne pasakyti, Bernuolii nevalio (M. Petrauskas)
- 16330 Viltuolio valcus, Kyla bėda, kaip polka (Penna. Angl. Benas)
- 16332 Trauk simniškį (polka), Eja mūsas (polka)
- 16333 Tėkė, dukra, už žigono, Ar ad ne jauna, ar ne valcuolis (S. Pauras)
- 16334 Seni, duok taboko, Eiva bobas papų kultį (J. Butėnas)
- 16335 Eja mūsas (polka)
- 16336 Polka Jovolas (Armonika)
- 16337 Sudrė, parnaitė, Ameriška lietuvių priėmimas (S. Pauras)
- 16338 Driedulys (Octetas), Tyliai, tyliai
- 16339 Sankis Galitjos, Skudutis (V. Nićkus)
- 16340 Nuovodėje (A. Dolakis), Ameriška lietuvių priėmimas Kumpiškioje
- 16341 Studento sąnaps (J. Petraitis), Sveitina padangė (S. Pauras)
- 16342 Vargonininkas, Atbulinis Arzuoliniai pamatai, Mokslois, darbas, žygis suolinis (S. Pauras)
- 16343 Mėlėtis tu mums negiedok, Aukso miglės
- 16370 Turki vestuvės, Rytų daina
- 16373 Kaukazo valdzėlis, Ana ir 2-oji (S. Pauras)
- 16321-Pasakykite, mergelės, Kai smuiku groji tu (A. Sabanauskas)
- 16195 Nauja godynė (mazurka), Vestuvių valcus

JOS. F. BUDRIK, Inc.
FURNITURE, RADIOS, JEWELRY
241 S. Halsted St. Tel. Cal. 7257

CHICAGO RESTAURANT
3102 So. Halsted St.
Gaminame Steiko ir Porkchėno Skanius Valgius.
Sėkmadieniais prisiėngiame Specialius Pietus.
Atviras Išisų Naktį

HELP WANTED—MEN
Freight Handlers
NUOLATINIAM DARBUI
\$36.92 už 48 Val. Darbo.
Pakelimas iki \$48.31 Mėnesių LAIKAS IR PIŠE UZ VIRSLAIKI.
Universal Carloading & Distributing Co.
120 E. South Water St.
Matykit Mr. Barron

REIKIA VEST FINISHER
IR GIZIKU SKYLIU APSIUVEJO
Gera Moksleitis Krečičius pats: JACOBSON
123 W. Madison St., Room 400
TUOJAU REIKIA PATYRUSIO KRIAUCIAUS
Gera Moksleitis Pastovus Darbas
916 E. 47th St.

HELP WANTED—MEN
HELP WANTED—WOMEN
Reikia Dženitorių ir Dženitorukų
Turime Keletą Gerų Vityų
REIKALINGAS PATYRIMAS
CHICAGO TITLE & TRUST CO.
69 W. Washington St.

REAL ESTATE FOR SALE
2-1/2 FLATU MEDINIS NAMAS su cemento fundamentu. 5 ir 6 kambariai. Prie 100th ir State Sts. Pelnas šilomai. Kaina \$5,500. Lengvi išmokėjimai. Saucite savininkui: L. Z. Z. Z.
Crawford 5813 (21)
3-1/2 FLATU SU STORU MŪRINIS NAMAS. 2 po 4 ir 6-1/2 kambarių ir finišai, peizaž šilomai; storas tūris formos. 63rd ir Western Ave. Kaina \$18,000. Saucite savininkui: L. Z. Z. Z.
CRAWFORD 5813. (21)

Vietiniai Pranešimai
ROSELAND
Russian War Relief Unit E sponsoring a Double Feature Russian Motion Picture "The Battle of Russia" and "One Day of War in Soviet Union" Saturday Eve., October 21st, 1944, 7:00 P. M. sharp, at R. L. K. Hall, 10413 S. Michigan Ave. Admission 50c, Tax 10c. Total 60c. Dancing will follow after the movies. Music by Steve Zookopyny Orchestra. (16c21)

ZAGARIEČIŲ KLUBO mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį spalio 22 d., 1-ma val. popiet, Hollywood Inn Svetainėje, 2417 W. 43rd St. Manovkite laiku atliankyti, nes turime prisirngti Klubui 10-ties metų gyvavimo parengimui, kuris įvyks lapkričio 5 d.
J. Ketrakis, Rašt.

Anna Janes Tavern
3415 So. Halsted St.
Kingsbury Alus Geri Cigarai
Skanus Yvanis ir Degtinė
JAMES JANULEVICIAI ir ANNA BAGDONAS, Sav.
Jei dar nedavei kraujo Raudonajam Kryžiui, atlik tai prie pirmos progos. Tas gal išgelbės gyvastį jums brangaus karžygio.